

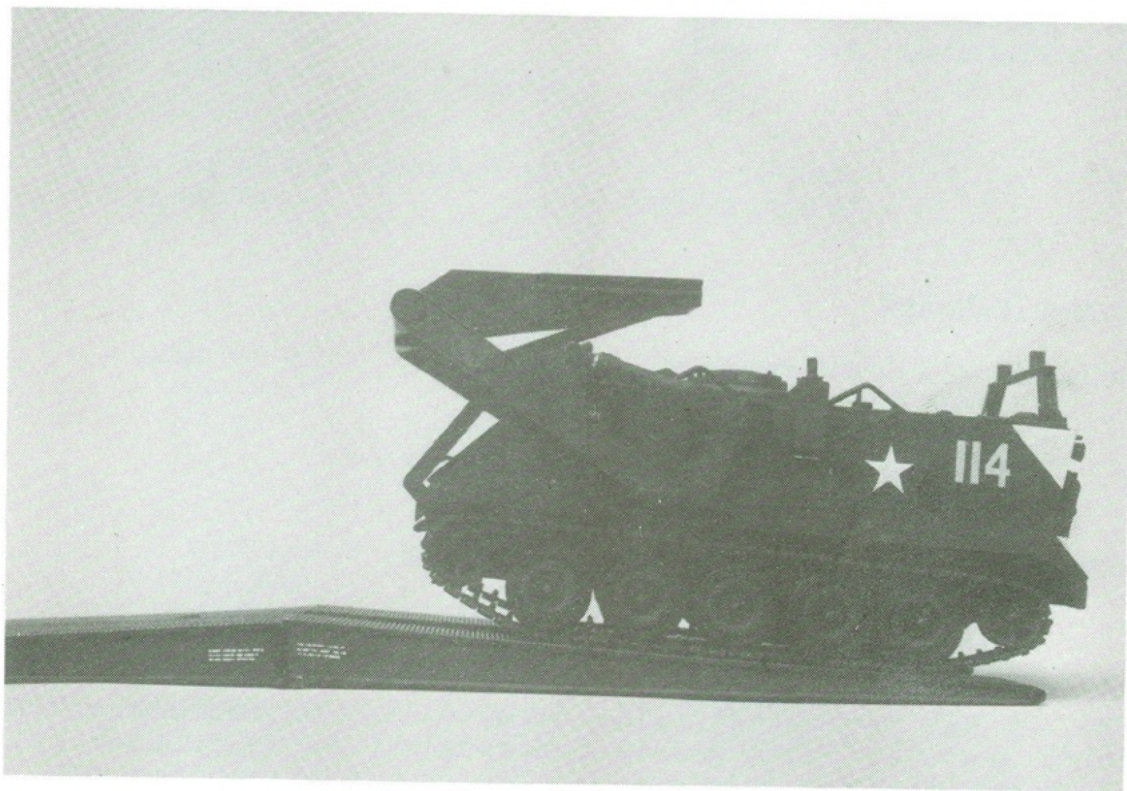
DE TANK

tweemaandelijks orgaan, TWENOT

DUTCH ARMOUR ASSOCIATION

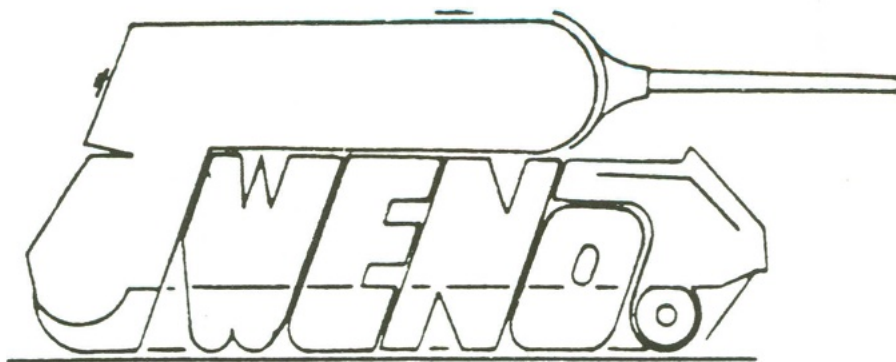
postbus 357 - 8000 AJ ZWOLLE

THE NETHERLANDS

M 113 A1 Marginal Terrain Assault Bridge

NUMMER **104** OKTOBER 1993

BESTUUR:

Voorzitter : John Janse
Vice-voorzitter : Joop v.d. Weerden
Secretaris : Johan Groen
Penningmeester : Kees Blijleven
Externe contacten : Jan Frankema
Speciale activiteiten: Marc Tempels

ADRESSEN:

Secretariaat:
Redactie : Jan van Veen

Postbank : 3026112
t.n.v. : TWENOT, Heiloo

Contributie : t/m 18 jr: f 15,=
> 18 jr: f 20,=

REGIOCOÖRDINATOREN

Noord-Holland : Jan van Veen

Noord : Theo de Haan

Midden : Arne Poirot

Zuid-west : Vacant

Zuid-oost : Gert Mons

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek Vraag en Aanbod kunnen de leden niet-commerciële advertenties plaatsen. Copy voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn.

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELEN EN/OF AFBEELDINGEN IS ZONDER SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE REDACTIE NIET TOEGESTAAN

AGENDA

- 15 oktober : Regio-middag Noord Holland
 17/24 okt. : Nationale Modelbouwmanifestatie 1993 in het Mil. Luchtvaart Museum
 23/24 okt. : Modelbouw 93, Grenslandhallen, Hasselt, België
 30 oktober : Freundschaftstreffen met IMM in Vörden
 21 november : Open Dag Regio Midden in DEVENTER
 11 december : Regio-middag Zuid-Oost in KESSEL.

I M M / TWENOT

Op 30 oktober a.s. vindt, nu alweer voor de zevende keer, het jaarlijkse "Freundschaftstreffen" plaats met onze vrienden van de IMM (Interessengemeinschaft Militärfahrzeug - Modellbau) en deze keer gebeurt dat weer in Duitsland. We zijn vanaf 11.00 uur (de zaal is niet eerder open!) welkom in de "Freizeit-anlage", Rahmstrasse 123 in het plaatsje Voerde-Möllen (tussen Wesel en Dinslaken). De bijeenkomst wordt opgeluisterd door Walter Kauf uit Duitsland en Model Transport uit Engeland.

Om het geheel in goede orde te laten verlopen zijn er een paar spelregels opgesteld. Het spreekt vanzelf dat iedereen zich hieraan moet houden. Professionele verkoop is niet toegestaan, handel tussen modelbouwers onderling natuurlijk wel. Iedere verkoper krijgt maximaal 1,50 meter tafelruimte. De aanwijzingen van de organisatie (herkenbaar aan rode IMM buttons) moeten daarbij worden opgevolgd.

Er wordt een modelbouwwedstrijd gehouden in vijf klassen. A: voertuigen kleiner dan 1:35; B: diorama's kleiner dan 1:35; C: voertuigen in 1:35 en groter; D: diorama's in 1:35 en groter; E: figuren in alle schalen. Ieder lid van TWENOT en IMM kan met één inzending per klasse deelnemen. Alleen die inzendingen zijn toegestaan die nog niet eerder als winnend model/diorama uit de bus zijn gekomen. Ook moeten ze betrekking hebben op de 20e eeuw. De wedstrijdmodellen moeten tussen 11.00 en 13.00 uur bij de info-tafel worden aangemeld. Vanaf 13.30 uur liggen de stembiljetten klaar waarmee iedere bezoeker van het treffen zijn favoriete model/diorama kan aanwijzen. Uiterlijk 14.30 moeten de stembiljetten zijn ingeleverd, waarna om ca. 15.30 de winnaars van iedere klasse worden gehuldigd. De winnende modellen staan tot ongeveer 16.00 bij de info-tafel om te worden gefotografeerd. Onder de ingeleverde stembiljetten worden drie aardige prijsjes verloot.

Ook buiten wedstrijdverband zijn modellen VAN HARTE welkom. Kom dus niet met lege handen naar Duitsland, maar neem een paar modellen mee en laat zien wat je gebouwd hebt of aan het bouwen bent.

Routebeschrijvingen kunnen worden aangevraagd bij Michael Franz, XXXXXXXXXX tel. XXXXXXXXXX (na 18.00 uur). DM 2,- in postzegels of een internationale antwoordcoupon bijsluiten).

Van zondag 17 t/m zondag 24 oktober vindt in het Militaire Luchtvaart Museum weer de jaarlijkse **NATIONALE MODELBOUWMANIFESTATIE** plaats. In deze manifestatie, die dit jaar voor de elfde maal plaats vindt, staat het Luchtvaartmuseum centraal, dat dit jaar zijn 25e verjaardag viert.

Het programma omvat:

- een grote show van eigengebouwde en uit bouwdozen vervaardigde schaalmodellen van vaar-, vlieg- en voertuigen, figuren en diorama's;

- . een modelbouwwedstrijd met als thema "Vliegtuigen van het Militaire Luchtvaart Museum"
- . een speciale wedstrijd in de categorie "eigenbouw schepen"
- . een speciale wedstrijd in de categorie "eigenbouw voertuigen"
- . demonstraties met werkende modellen.

Informatie en/of aanmeldingen: Organisatie N.M.M. 1993, De Beaufortweg 15, 3711 BW Austerlitz, tel. 03439-1657

-.-.-.-.-

VRAAG & AANBOD

Roelof Louwes, [REDACTED], alleen in het weekend) vraagt of iemand hem kan helpen aan een duidelijke bouwbeschrijving van het Japanse 15 cm. gemechaniseerde kanon "HORO"

F.J. de Bray, [REDACTED] heeft te koop de 12-delige encyclopedie van Sir Winston Churchill "Bericht van de Tweede Wereldoorlog". Zo goed als nieuw, tegen elk aannemelijk bod. Eveneens te koop een Tamiya spuitset (zonder spuitpistool), bestaande uit voeding + aggregaat. Ook tegen elk aannemelijk bod.

P.A. van Iren, [REDACTED] heeft enkele vragen:

- . hij is op zoek naar decals voor Nederlandse militaire voertuigen in schaal 1:35;
- . hij zoekt het de Tamiya doos van de SHERIDAN tank, schaal 1:35, liefst ongebouwd;
- . wie kan hem helpen aan de pantserplaten (uiteraard in 1:35) die bij de Nederlandse Leopard 1V rondom de toren zijn gemonteerd?
- . wie kan hem helpen aan de volgende ongebouwde modellen: M32 Bergingstank (Italeri nr. 203) en de M7 Priest (Italeri nr. 206)?
- . wie kan hem helpen aan Italeri catalogussen van vóór 1979, van 1980, 1981 en 1987

Kosten worden uiteraard vergoed.

De vraag over de decals is snel te beantwoorden. De eigen vereniging TWENOT heeft nog altijd een ruime voorraad decalvelletjes met daarop de bekende oranje Nederlandse leeuw op een zwarte cirkel, te gebruiken voor voertuigen van de Irene Brigade en voertuigen van de KL tot ongeveer halverwege de jaren vijftig. Verder bevat het velletje ongeveer 10 verschillende tactische tekens in twee formaten. Het kleine formaat doet het goed op voertuigen in 1:35. Het is te bestellen door f 2,50 (f 1,50 voor de decals en f 1,= per zending voor de porto) over te maken op de girorekening van TWENOT te Heiloo.

Onze zustervereniging IPMS heeft ook een vel met decals in 1:35 voor Nederlandse voertuigen. Dit bevat dezelfde Nederlandse leeuw en tactische tekens, maar daarnaast ook een aantal gele cirkels en cijfercombinaties voor brugklasse-aanduidingen, gele balken + letter- en cijfercombinaties voor nummerborden, het schildje van de Legerkorps, de zwarte balk met NL, enkele oranje borden met LES, borden met KONINKLIJKE MARECHAUSSEE en geel-zwarte waarschuwingsaanduidingen voor op de bumpers van b.v. de M62 takelwagens.

Het is beslist een heel bruikbaar vel en o.i. een "aanrader". Het is te bestellen door f 13,50 over te maken op gironummer 5131370 van IPMS Verkooprekening te Vroomshoop onder vermelding van het gevraagde.

In de DEFENSIEKRANT van 19 augustus j.l. stond het volgende berichtje: De militaire geschiedenis van 's-Hertogenbosch en Vught is te boek gesteld. Dit ter gelegenheid van de sluiting van de Isabellakazerne in 's-Hertogenbosch op 25 juni. Daar-

mee kwam een einde aan een tijdperk van meer dan 425 jaar garnizoenstad. De brochure *'s-Hertogenbosch en Vught, een militair verleden*, is een uitgave van de Sectie Militaire Geschiedenis Koninklijke Landmacht. Auteurs zijn drs. J.P.C.M. van Hoof en dr. W. Klinkert.

Het boekje geeft een chronologisch overzicht van het ontstaan van 's-Hertogenbosch, dat rond 1185 stadsrechten kreeg. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar de bouw en de uitbreiding van de vestingwerken. De brochure gaat verder in op de ontwikkelingen sinds de komst van het eerste Spaanse garnizoen in 1567 en het jaar 1629, waarin Frederik Hendrik na een grootscheeps beleg de stad in handen kreeg. Voorts worden de perioden 1629-1795 en 1795-1874 beschreven tot aan de aanleg van het permanente legerkamp bij Vught in 1844. In het laatste hoofdstuk wordt ingegaan op de vele militaire objecten in 's-Hertogenbosch en Vught.

Het boekje, nummer 10 uit de brochurereeks van de sectie, is schriftelijk gratis aan te vragen bij: *Sectie Militaire Geschiedenis, Postbus 90701 2509 LS Den Haag*. Per aanvrager wordt één exemplaar verstrekt.

Michel Boer, [REDACTED]

[REDACTED] zoekt een exemplaar van het boekje "Nederlandse Pantservoertuigen" door Schulten en Theil.

Jaspert Meijburg, [REDACTED]

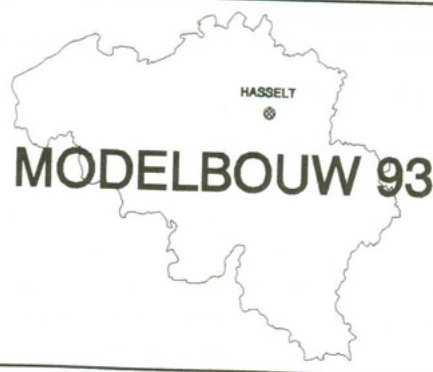
[REDACTED] heeft een aantal bouwdozen in schaal 1:35 te koop. Het zijn: Jagdpanzer ELEFANT (Italeri), Centurion Mk.III, U.S. M2 Bradley (met interieur), T62-A (alle drie Tamiya), M107 U.S. heavy gun (Italeri), 175 mm ammo M107 en M110A1 & A2 conversiekit (Verlinden).

F.J. de Bray, [REDACTED]

[REDACTED] heeft te koop de 12 delige encyclopedie van Sir Winston Churchill "Bericht van de Tweede Wereldoorlog". Zo goed als nieuw, tegen elk aannemelijk bod. Ook heeft hij te koop een Tamiya spuitset (zonder spuitpistool), bestaande uit voeding en aggregaat. Ook geschikt voor badger. Eveneens tegen elke aannemelijke prijs.

Theo de Haan, [REDACTED]

[REDACTED] heeft om een GMC vrachtwagen te kunnen afbouwen nog een paar onderdeeljes nodig. Te weten: nr. 82 en 83 (zijpanelen van de cabine), nr. 78 (gril), nr. 79 en 80 (zittingen) en nr. 89 (raamwerk). Wie kan hem hieraan helpen? Kosten zijn uiteraard geen probleem.

OPROEP

Op zaterdag 23 en zondag 24 oktober vindt te Hasselt (België) in de plaatselijke "Grenslandhallen" de modelbouwbeurs "MODELBOUW 93" plaats. Naast een groot aantal andere verenigingen heeft de TWENOT hier ook een stand. Voor genoemde stand hebben wij nog een aantal mensen nodig die deze willen bemannen en eventueel hun modellen tentoon stellen. Je kunt je opgeven voor de zaterdag, de zondag of voor beide dagen. Ook leden die persoonlijk niet aanwezig kunnen zijn maar wel hun modellen ter beschikking willen stellen zijn welkom. Voor het eventuele vervoer van de modellen wordt gezorgd. Er is permanente bewaking en de nodige verzekeringen zijn afgesloten.

Voor opgave en informatie contact opnemen met:
Marc Tempels

Modelbouw 93 is een groots opgezet evenement waarbij ook de radio en televisie aanwezig zullen zijn en bovendien zijn er vele internationaal bekende handelaren. Dit alles is voor modelbouwers zeer interessant, **dus geef je vandaag nog op !!!**

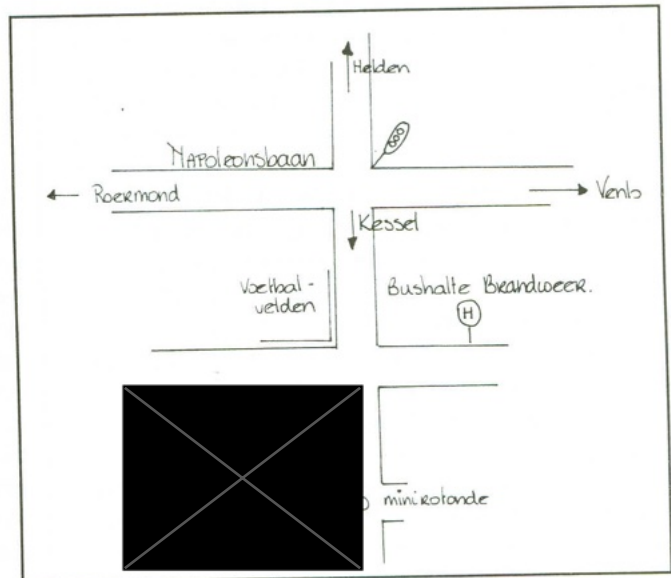
REGIONIEUWS

REGIO ZUID-OOST

Op zaterdag 11 december houdt de regio Zuid-Oost (voor de goede orde: oostelijk Brabant, Limburg en Nijmegen e.o.) de tweede regiobijeenkomst van dit jaar. Dit maal worden vooral onze Limburgse leden in de gelegenheid gesteld een regio-bijeenkomst te bezoeken zonder hiervoor ver te hoeven rijden. Theo Naus stelt namelijk zijn woning in Kessel voor dit goede doel ter beschikking. Derhalve een goede reden om je gezicht eens te laten zien.

Vanaf ± 13.45 uur is iedereen van harte welkom op het adres ~~XXXXXXXXXX~~ te Kessel. In verband met de koffievoorziening wil Theo graag van te voren het aantal bezoekers weten. Bel dus even: ~~XXXXXXXXXX~~.

Voor de routebeschrijving: zie het kaartje. Voor reizigers met het openbaar vervoer: buslijn 77 vanaf station Roermond of Venlo en lijn 76 vanaf Helden stoppen bij de halte "Brandweerkazerne Schijfweg". Voor wie wil carpoolen: uw regio-coördinator beschikt over een volledige naam- en adreslijst van alle leden en is gaarne bereid te bemiddelen bij het vervoer (~~XXXXXXXXXX~~).

Groeten, GERT MONS

REGIO MIDDEN

We herinneren u nog even aan de jaarlijkse Open Dag van de PLASTICMODELBOUW GROEP DEVENTER en de IPMS Regio Oost op zondag 21 november a.s. Alle TWENOTTERS zijn hiervoor uitgenodigd! In de vorige TANK staat beschreven hoe u er kunt komen.

REGIO ZUID-WEST

A F S C H E I D !

Wat al een tijdje door mij in overweging was genomen, is nu door huiselijke omstandigheden tot een definitieve beslissing gekomen. Namelijk het afscheid nemen als regio-coördinator van de regio Zuid-West.

Mijn moeder heeft begin augustus een zware beroerte gekregen, met als resultaat een linkszijdige verlamming en blijvende opname in een verpleegtehuis. Dit voorval heeft mij doen besluiten te stoppen als regio-coördinator. Ik blijf wel lid van TWENOT, want dat wil ik niet missen. Misschien dat iemand anders bereid is de fakkel over te nemen. Ik wens hem bij voorbaat veel succes.

Ik wil iedereen bedanken die tijdens de regio-middagen voor een gezellige sfeer zorgde en ik hoop dat spoedig iemand het overneemt. Nogmaals bedankt mensen, voor alle leuke uren en dingen.

JAN VERHULST.

Het bestuur dankt Jan van harte voor de inzet die hij in de afgelopen jaren voor TWENOT en voor regio Zuid-West heeft gehad en voor de vele gezellige uren die, onder het genot van koffie, soep en broodjes, in de [REDACTED] in Rotterdam konden worden doorgebracht.

We wensen Jan en zijn moeder het allerbeste en wij hopen dat het met zijn moeder toch weer beter zal gaan.

J.C. v.Veen.

REGIO AVOND

Op 15 oktober a.s. is er ten huize van Wim Boon, [REDACTED] te Krommenie een regio avond. Omdat er toch een beetje lijn en regel in moet zitten doe ik een DRINGEND beroep op een ieder die wil komen mij even te bellen. De familie Boon weet dan tenminste hoeveel mensen zij kunnen verwachten. Stelt u mij niet teleur en doe dit even. Het kost u maar een telefoontje en mij anders zo'n 15 en ik ben ook maar een arm vuttertje. Dus: [REDACTED]. Bij voorbaat dank en tot 15 oktober!

J.C. van Veen

Routebeschrijving: vanuit Alkmaar richting Velsertunnel. Bij de afslag Uitgeest/Krommenie eraf. Dan LA richting Krommenie. Bij de eerste verkeerslichten LA de Rosariumlaan op. Deze volgen tot de Militaireweg. Hier gaat u RA de Heiligeweg op. Dan de eerste rechts, weer de eerste rechts en aan het eind LA. Dit is de [REDACTED] en op nr. [REDACTED] woont Wim Boon.

Vanuit Amsterdam de Coentunnel en de A8 richting Alkmaar/Wormerveer/Krommenie. Na het viaduct bij de tweede verkeerslichten RA. Dit is de Iepenstraat. Dan over de brug meteen LA de Molkade en vervolgens de Fortuinlaan volgen. Hier over de brug de tweede straat links in, dan de eerste rechts en aan het eind LA. Op nr. [REDACTED] woont Wim Boon.

Vanuit Haarlem de snelweg richting Alkmaar volgen. Na de Velsertunnel de afslag Uitgeest/Krommenie nemen (bij het TEXACO tankstation). Onderaan de afrit LA richting Krommenie en dan verder zoals beschreven onder "Alkmaar".

NIEUWE LEDEN

D.N. Eken, [REDACTED]
 C.J.C.H. de Haan, [REDACTED]
 J.V. Hendriksen, [REDACTED]
 J.W. Leenders, [REDACTED]
 P. Oitmann, [REDACTED]
 M. Ottenheijm, [REDACTED]
 M.H.B. Rutten, [REDACTED]
 G. Severs, [REDACTED] (jeugd lid)
 H.A. Sterk, [REDACTED]
 TRANSMOBIEL, [REDACTED]
 A. Vreugdenhil, [REDACTED]

Welkom!

De redactie van het blad ARMEX attendeerde ons erop dat we in de vorige TANK, in de rubriek EUMES, buiten ons boekje zijn gegaan door copieën aan te bieden van artikelen die in ARMEX zijn verschenen. Evenals wij dat doen, hanteert ook ARMEX de regel dat het niet is toegestaan artikelen te kopiëren zonder voorafgaande schriftelijke toestemming en die toestemming hebben wij niet.

Wij bieden ARMEX onze verontschuldigen aan, wij zullen deze vergissing niet meer maken. We blijven het een interessant blad vinden dat we aan onze leden kunnen aanbevelen.

Redactie DE TANK

In het Legermuseum in Delft is t/m 21 november a.s. de tentoonstelling "Naar het leger getekend" te bezichtigen. Zo'n 50 tekeningen en aquarellen (19e en 20e eeuw) uit het prentenkabinet van het museum worden getoond. Hieronder zijn werken van op dit gebied bekende Nederlandse kunstenaars, zoals Jan Hoynck van Papendrecht (1858-1933), W.C. Staring (1847-1916) en J.W. van Oorschot (1875-1952). De jongste kunstenaar van wie schetsen in de expositie zijn opgenomen is Thom Vink (1965). Hij verbleef in 1991 twee weken bij het Nederlandse Genie Hulpbataljon in Noord Irak, om in opdracht van het Legermuseum een aantal schilderijen en tekeningen te maken.

Speelgoed Otten

MINIATUUR AUTO SPECIALIST

Militaire kits van TAMIYA, ESCI, AIRFIX, ITALERI, HELLER, HASEGAWA.

Grote sortering militaire figuren

1:87 ROCO, MAAG, EKO

VERLINDEN PRODUCTIONS

Gedurende NOVEMBER en DECEMBER 40 % korting op alle vrachtwagens in 1:87. Ook 40 % op PREISER, KIBRI en VOLLMER, zolang de de voorraad strekt. VERLINDEN 25 %. ESCI 30 %

De THUNDERBIRDS: wij hopen alle items begin november te kunnen leveren. Wij hebben enkele monsters in de winkel liggen.

ALLE VERF- EN SPUITBENODIGHEDEN

Verschillende plaatmaterialen en profielen (EVERGREEN)

NIEUWE LAAN 7, 1068 BZ AMSTERDAM
 TEL: 020-6190338

(achterzijde van de Osdorperbaan, geen winkel deur of etalage, maar een winkel deur met een dinky sticker en nummer 7)

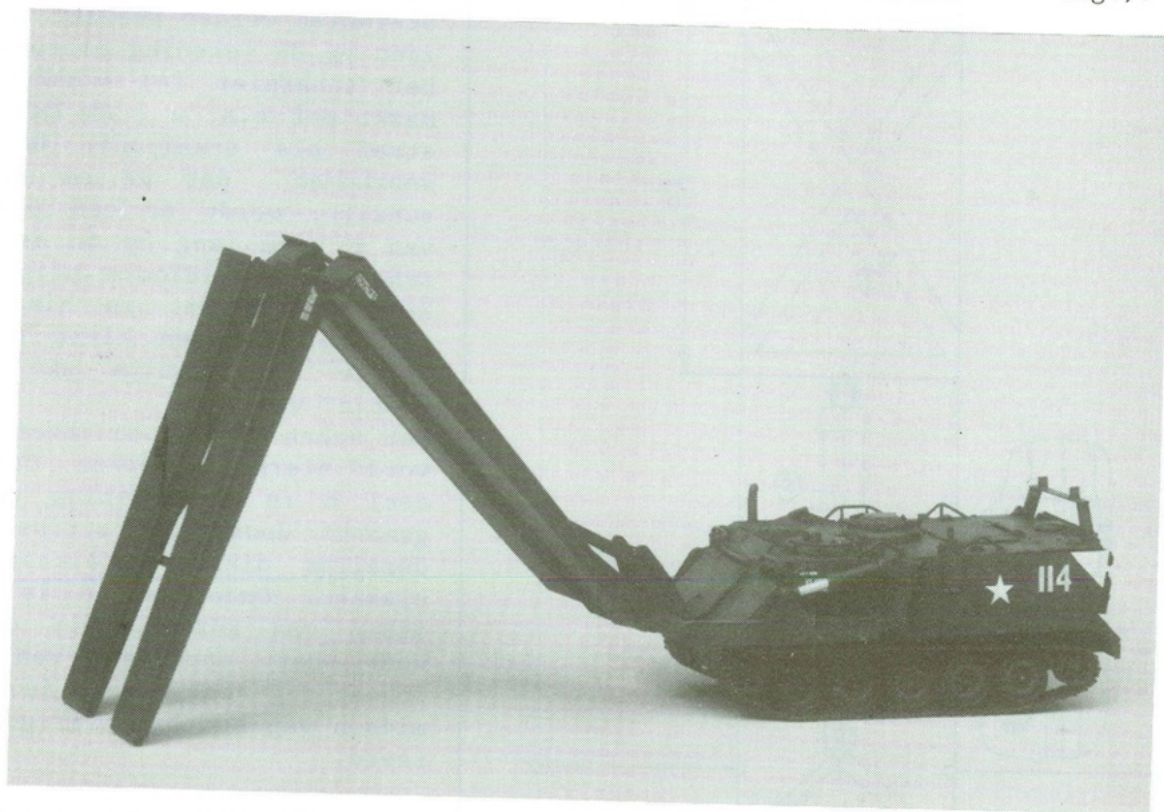
M113A1 BRIDGELAYER

door MARCEL VON HOBE

Vaak keek ik naar die ene foto, enig in haar soort. Ik had geen enkele foto zo mooi als deze. Ze was zo gefotografeerd dat je zou wensen "stond ze maar naast me, kon ik haar maar aanraken". Zo mooi was ze. Ze stond daar zo magnifiek en met zulke vloeiende lijnen. Dat goddelijke lichaam, die sterke armen waarmee ze wel een brug kon optillen.

In de tekst stond dat ze in 1967 geboren was. Is dat geen prachtig jaar geweest? Eigenlijk moesten we haar verjaardag uitroepen tot nationale feestdag. Ik verwonder mij erover met welke souplesse ze haar werk doet. Als ze haar armen strekt, krachtig en gratieus, haalt ze een spanwijdte van 10 meter. Haar gewicht is een luttele 10,43 ton. Er zijn er maar weinig zoals zij. Ja, stond ze maar naast me, dan was het een stuk gemakkelijker geweest haar na te bouwen.

Bladerend door een van mijn vele boeken over de Vietnam oorlog, vond ik een foto van een speciale M113, de M113A1 M.T.A.B. (Marginal Terrain Assault Bridge).

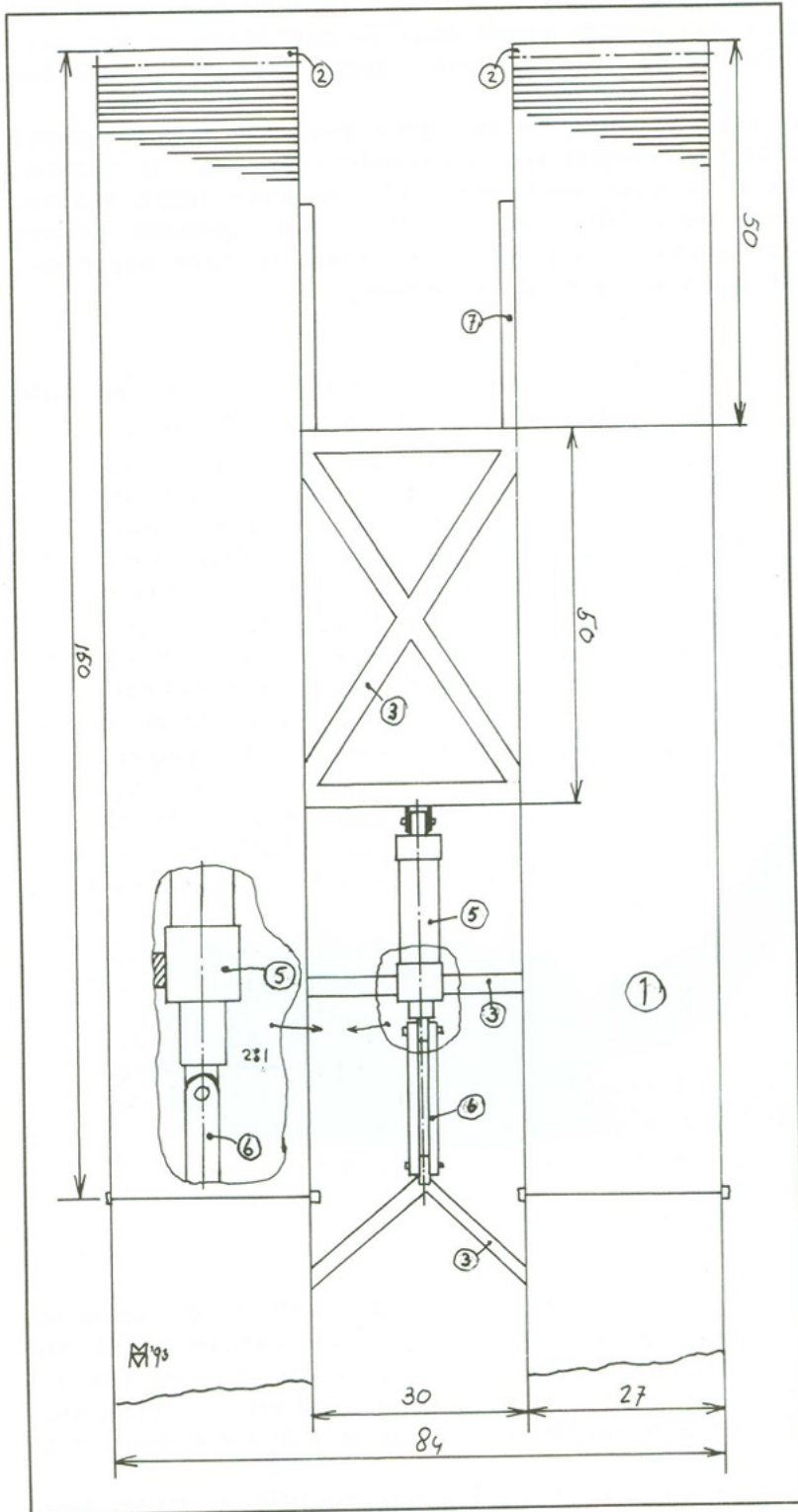
Vol verlangen keek ik naar de foto in het boek en ik vond dat zo'n mooi voertuig eigenlijk niet ik mijn Vietnam verzameling mag ontbreken. Toen ontwaakte ik en realiseerde mij dat er geen enkele model van dit voertuig te koop is. Ook realiseerde ik mij dat ik maar één foto van dit voertuig had (Armour in Vietnam, Squadron-Signal, blz. 54) en dat het heel moeilijk is om van slechts één foto een scratchbuild model te bouwen.

Daarom was dit project al gedoemd in de kast te belanden nog voordat ik eraan begonnen was.

Toen hoorde ik vorig jaar in Mook dat Jürgen Kreisel, lid van IMM, dit project al had uitgevoerd en dat ik bij hem misschien enkele bouwtekeningen te pakken zou kunnen krijgen. Dat was inderdaad zo en ook had ik uit Amerika een paar foto's van de M113A1 MTAB gekregen. Eindelijk kon ik mijn droom in vervulling laten gaan.

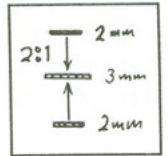
DE BOUW VAN DE SCHAARBRUG.

De meeste gescratchbuilde onderdelen zijn van Evergreen plaat (0,5 en 1 mm dik) en strip gemaakt. De kant waar de voertuigen overheen rijden (1) is gemaakt van profielplaat (gegroefd, 1 mm dik). De cilinders zijn van aluminium pijp (K&S).

3.2, 4 en 4.8 mm). Ze hoeven natuurlijk niet van aluminium te zijn, maar het voordeel van K&S pijp is dat ze precies in elkaar passen en dat ze dunwandig zijn. Op de tekening is te zien welke lengtes afgezaagd moeten worden. Het einde van de

Aan het begin van het brugdeel wordt een pijpje $\varnothing 3,2$ mm gemonteerd (2). De verstevigingskruizen zijn gemaakt van kruisprofielen (3). Aangezien deze profielen niet in de handel te koop zijn, moet je ze zelf maken door drie strips op elkaar te plakken.

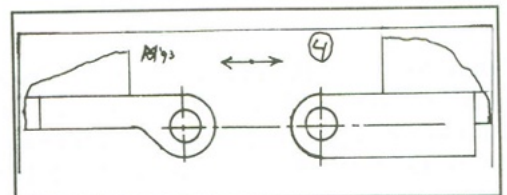
Hoe de scharnieren tussen de brugdelen worden gemaakt is te zien op de tekening hieronder. Het scharnier (4) wordt gemaakt met o.a. $\varnothing 1$ mm massief staaf als draaipunt. Om te voorkomen dat de as eruit schuift, wordt er een pijpje van ± 1 mm lang op de as geschoven. De kleinste pijp van K&S ($\varnothing 1,6$ mm) is hiervoor perfect. Met een klein druppeltje secondenlijm zit het "dopje" vast.

Het maken van de cilinder (5) wordt hierna besproken. Onderdeel 6 in de tekening wordt gemaakt door drie strips met dezelfde dikte op elkaar te plakken. Onderdeel 7 is een strip van $30 \times 3 \times 1$. Hij dient voor het oppakken van de schaarbrug en wordt in het midden van het brugdeel gemonteerd.

DE BOUW VAN HET HEFSYSTEEM.

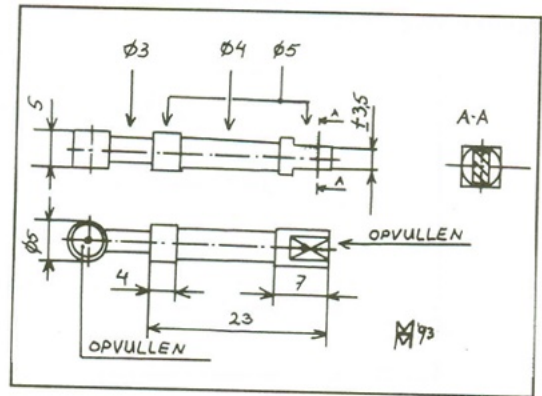
De hydraulische cilinders:

Men neme drie verschillende diameters aluminium pijp (\varnothing

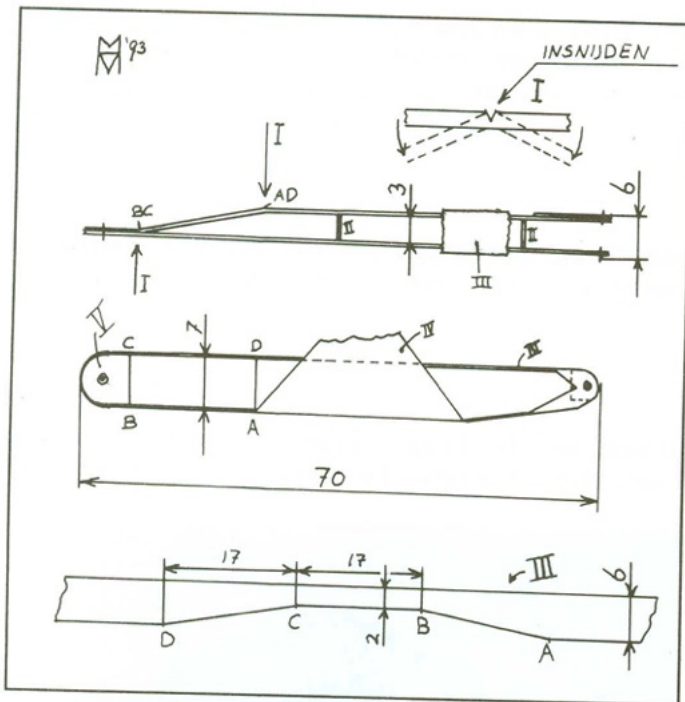
cilinders (R) wordt dichtgestopt met een stukje spuitgietraam en beide kanten van het cilinder-eind worden afgevlakt. Op de cilinderkop (L) komt, overdwars, een stukje $\varnothing 4.8$ mm. Hierdoor wordt een gat van ± 3 mm geboord. Vóór het boren moet dit stukje pijp worden opgevuld met spuitgietraam. Het opvullen gebeurt om de twee gaatjes te kunnen boren waar straks de scharnier-asjes door kunnen.

De schaarbrug-cilinder wordt op dezelfde manier gebouwd, alleen de cilinderkop is iets anders (zie tekening 1).

De hefarmen

Allereerst worden er twee stroken afgesneden van 7 bij 75 mm. De ene strook wordt op de aangegeven plaats ingesneden (I) en gebogen. Om extra stevigheid te krijgen wordt een aantal schotjes van ± 3 mm hoog tussen beide stroken geplaatst (II).

Voordat er een strook van ± 6 mm breed om de arm heen gemonteerd kan worden, moet er een stuk uitgesneden worden (III). De afmetingen staan in de tekening. Deze strook moet ongeveer $\frac{1}{2}$ mm uitsteken (zie tekening). Vervolgens worden nu de twee "driehoeken" gemaakt (IV) en op hun plaats gemonteerd. Plaatselijk moet daarvoor een gedeelte van de uitstekende rand worden verwijderd. Ook wordt nu het rechter deel van de arm gemaakt. Aan deze kant moet ook nog een inkeping worden gesneden (zwarte gedeelte in de tekening). Als laatste worden de gaten voor de scharnier-as geboord (V).

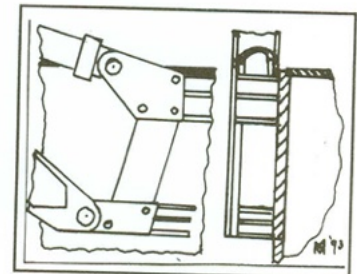
De bevestiging

In tekening 6 is het derde onderdeel van het hefsysteem te zien. Als versterking zijn langs de rand zes "driehoekjes" geplaatst (1). Op de foto's is de plaats te zien waar het geheel op de M113 gemonteerd moet worden. Denk daarbij aan het draaipunt van de schaarbrug (onderdeel V, tekening 5). Die moet ver genoeg buiten de omtrek van het voertuig liggen.

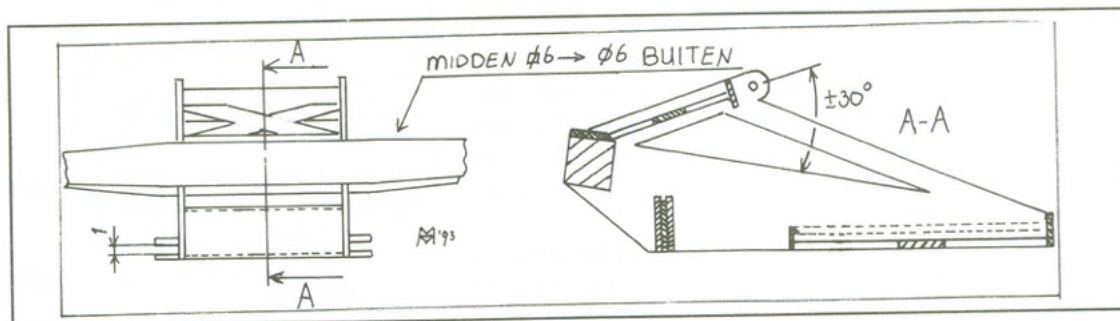
Het oppak-systeem voor de brug

De hoek van 30° die te zien is in tekening 7 moet bij de montage bepaald worden en is afhankelijk van je eigen model. Het maken van de goede hoek lukte bij mij pas na meerdere keren proberen. Dit heeft te maken met het feit dat je een aantal vaste en een aantal verplaatsbare draaipunten hebt. Een van deze verplaatsbare punten is het draaipunt van de schaarbrug (onderdeel V in tekening 5).

Deze as is vierkant ($\varnothing 6$ mm) in het midden en loopt over in rond ($\varnothing 6$ mm) aan de buitenkant. Hij wordt gemaakt door een aantal strips op elkaar te plakken en met een mes de hoeken weg te schrappen. De lengte van deze as is 78 mm. Aan de zijkant van het onderdeel in tekening 7 worden twee strips (30x3x1) gemonteerd. Om de schaarbrug op te pakken worden deze strips straks om onderdeel 7 (tekening 1) heen

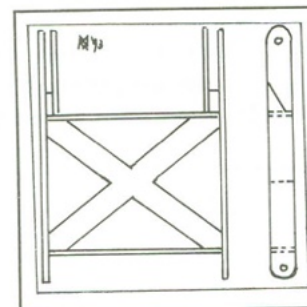
geschoven (foto 3).

Op de foto's is te zien hoe het systeem uiteindelijk aan de M113 bevestigd moet worden.

HET AANPASSEN VAN DE M113.

Zoals je op de foto's kunt zien, gaat het hier hoofdzakelijk om vier redelijk kleine aanpassingen, te weten de antennevoet, een brugdrager, het verlengen van de uitlaat en het weglaten van de trim vane.

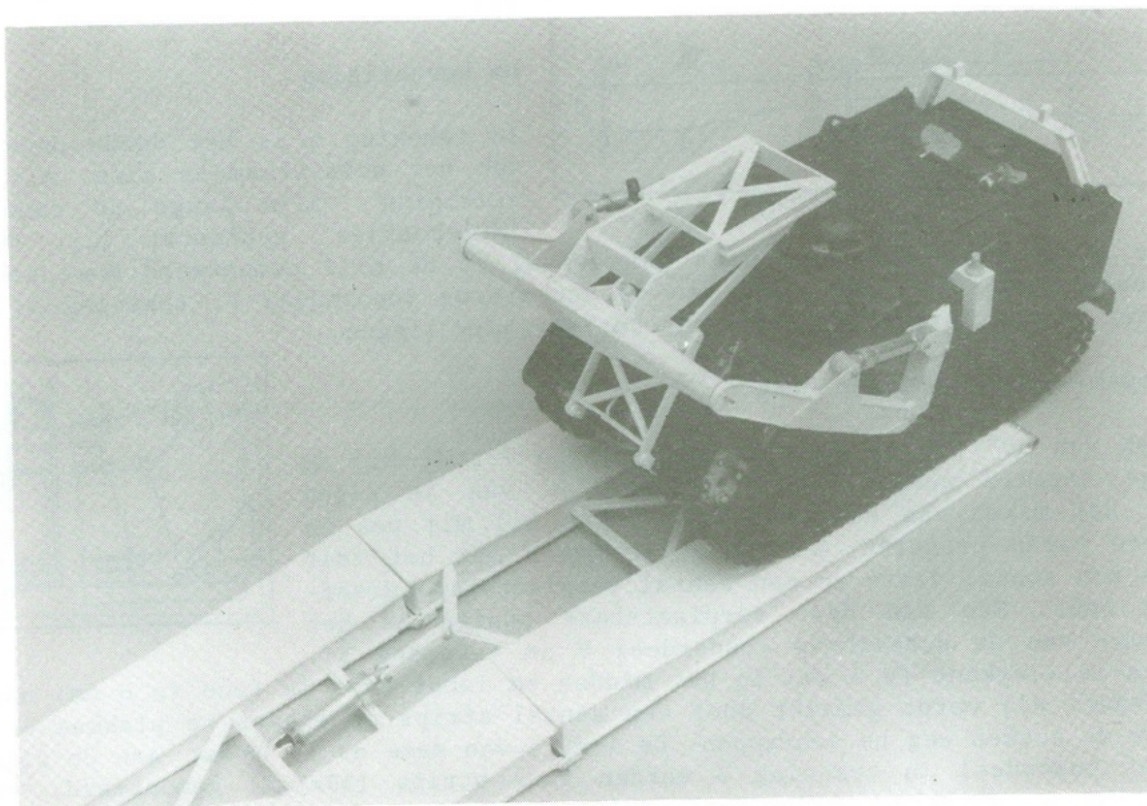

Antenne-voet

De antenne zit op deze manier aan het voertuig bevestigd om de antenne langs de opgevouwen brug te laten lopen. Het voetstuk wordt van $\frac{1}{2}$ mm plaat gemaakt, de antenne zelf is van Verlinden.

De brugdrager

Deze drager is achterop de M113 bevestigd om de brug tijdens het vervoer te ondersteunen. Beide poten zijn gemaakt van H-profielen. De totale breedte is 55 mm.

Verlengde uitlaat

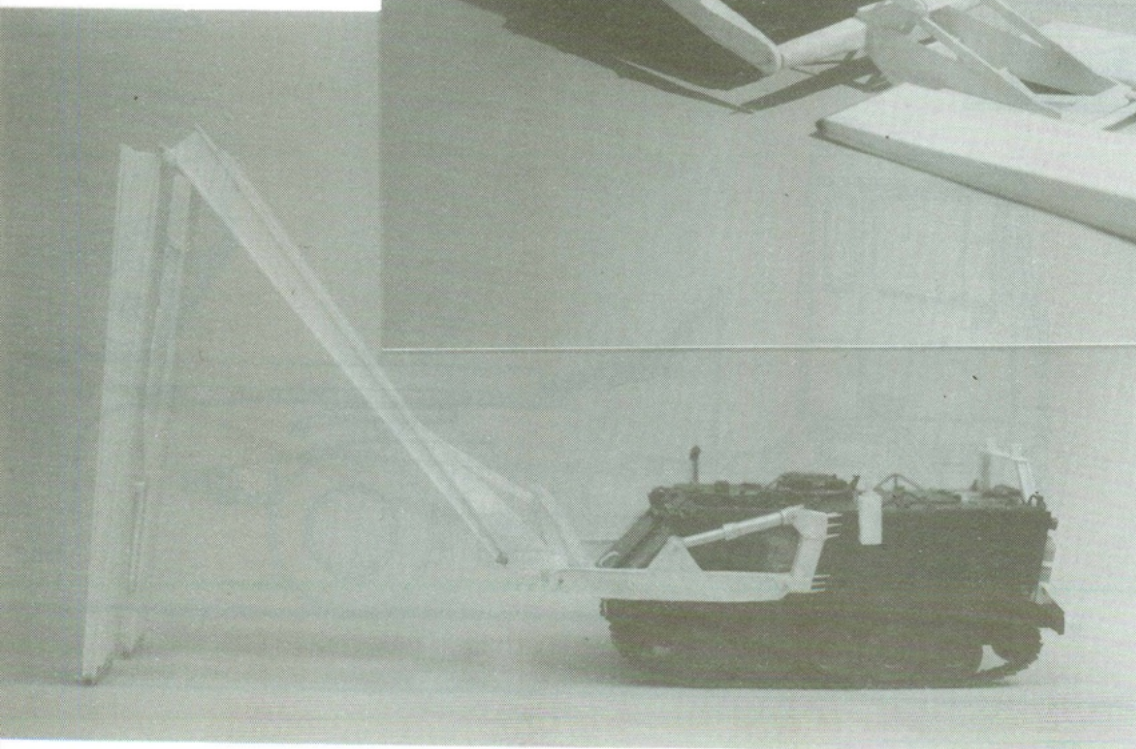
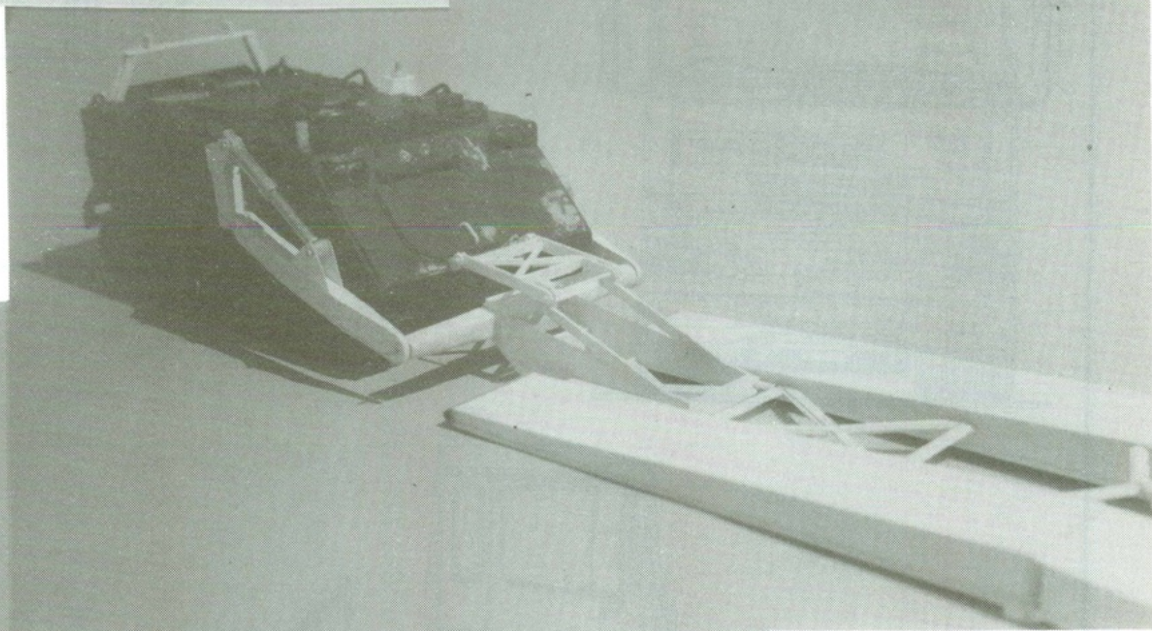
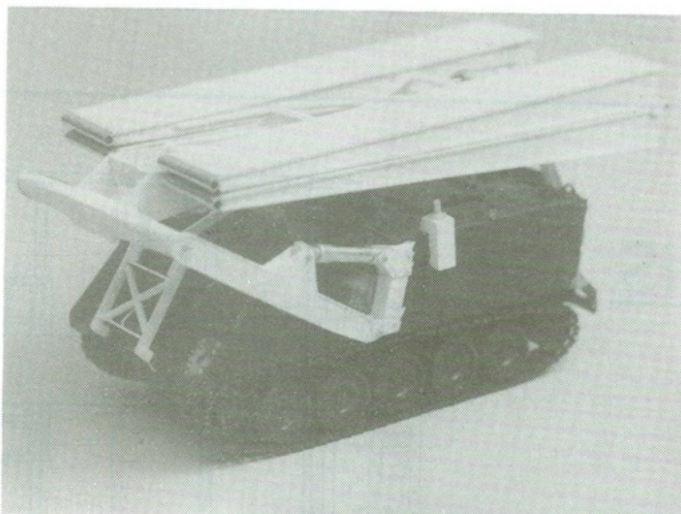
De standaard uitlaat wordt ongeveer 9 mm verlengd. Dit om tijdens vervoer niet de uitlaatgassen tegen de hefarm te laten blazen.

Trim vane

Deze, onderdeel B2, wordt gewoon weggelaten (wel de gaten opvullen).

Uit het begin van dit artikel blijkt al dat ik dit een ontzettend mooi voertuig vind. Het resultaat, een volledig werkende bruglegger, mag gezien worden. Er zit een hoop tijd en werk in het model. U mag daarom van mij aannemen dat ik erg blij ben dat dit vrij grote scratchbuild-project tot een goed einde is gekomen.

Marcel von Hobe

SOFT SKIN

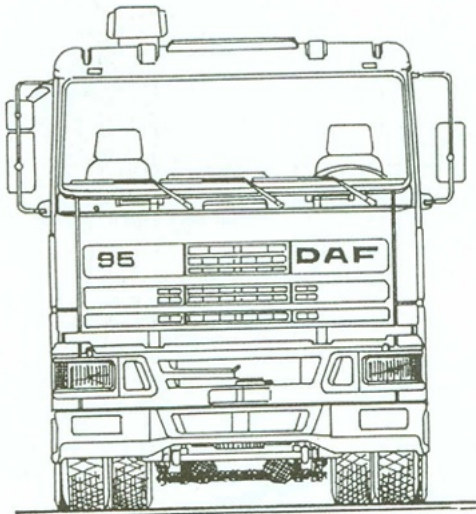
JOHAN GROEN

YPR765 TRANSPORTVOERTUIG

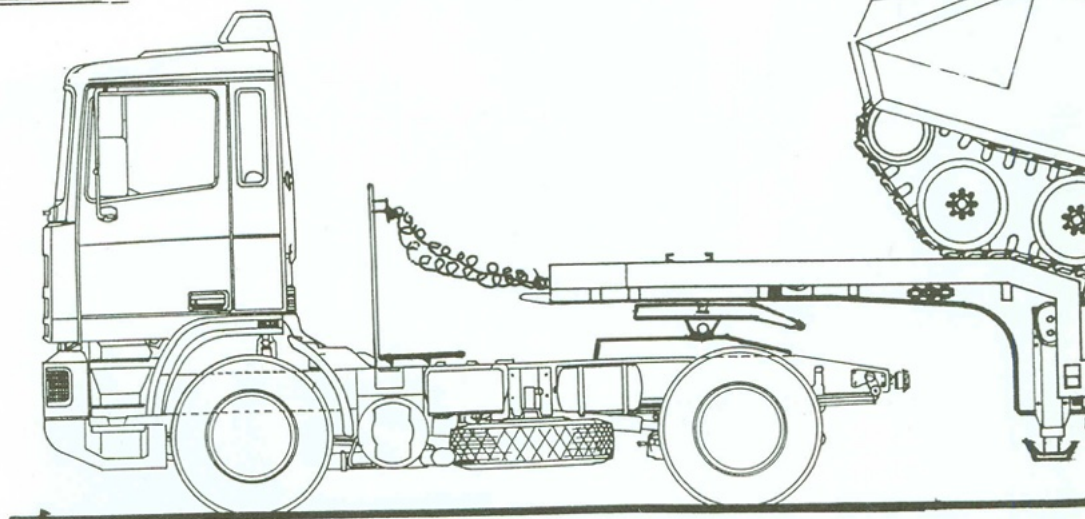
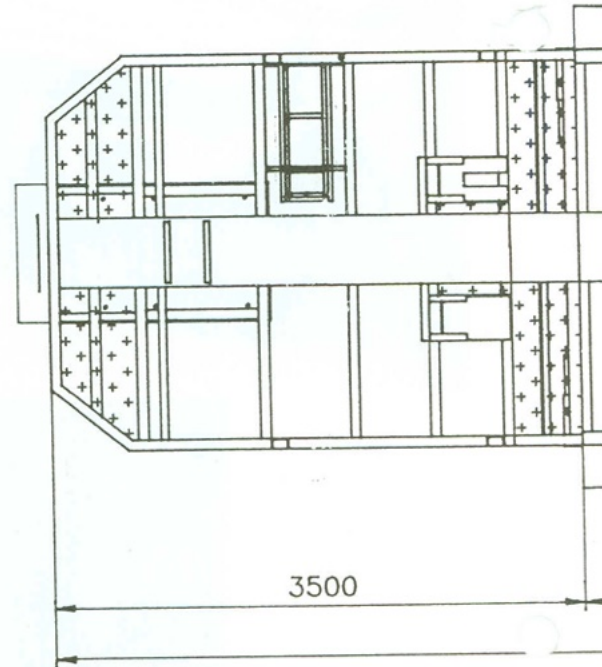
Als nieuw transportmiddel voor de YPR765 serie wordt momenteel een nieuwe oplegger ingevoerd. De drie-assige, luchtgeveerde oplegger komt uit het programma van de in Kampen gevestigde firma Broshuis. De opleggers, welke géén gestuurde assen hebben, kunnen twee YPR voertuigen tegelijk vervoeren en worden getrokken door een DAF 4x4 YTV2300 of een DAF 2x4 F95.360

Er zijn in totaal 139 opleggers besteld, waarvan de eerste twee in februari 1992 werden afgeleverd. Vanaf oktober 1992 worden er iedere maand acht afgeleverd. De opleggers zijn ook geschikt voor het transport van ander zwaar materieel, zoals

DAF, F95.360 +
Dieplader BROSHUIS.

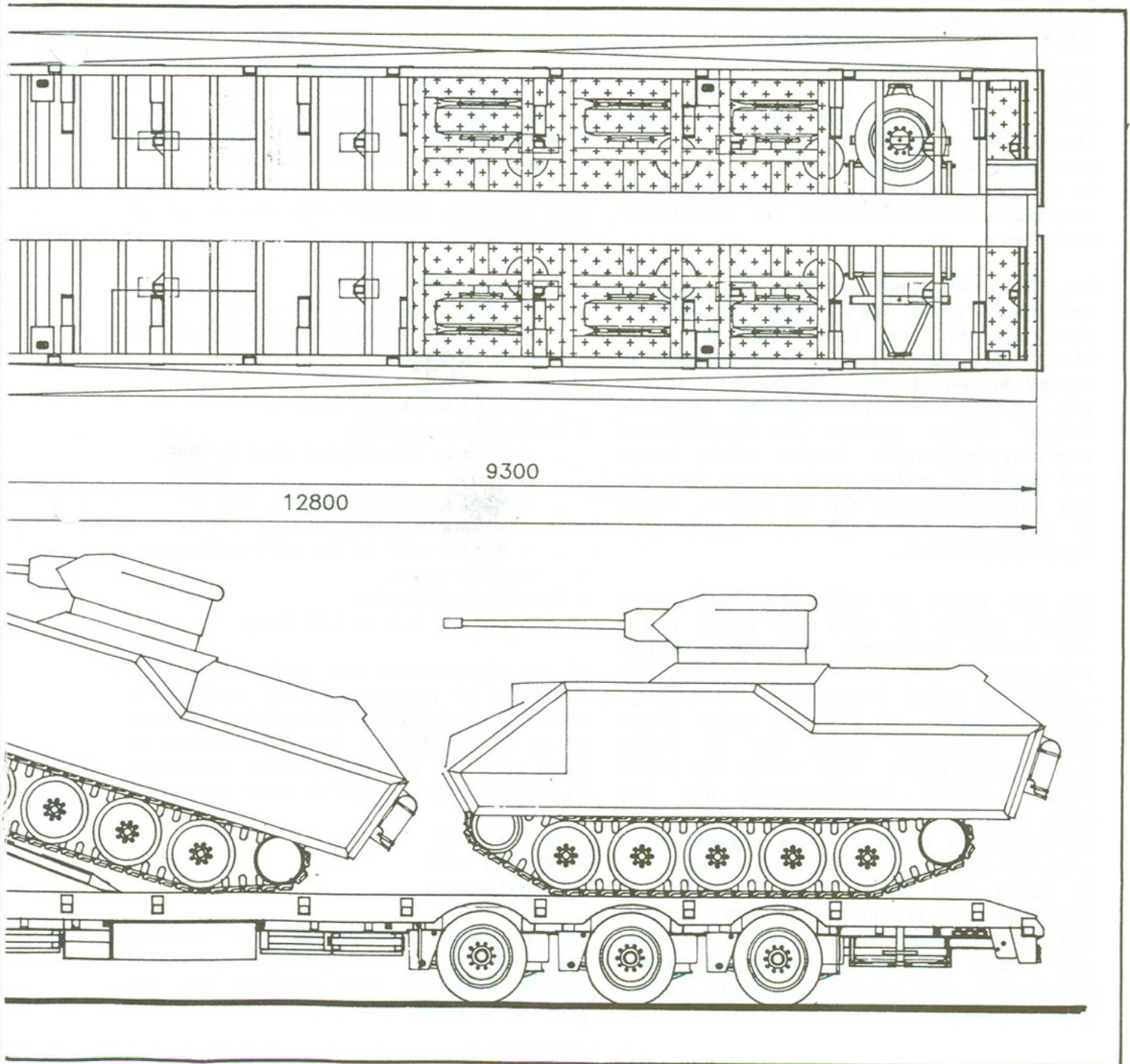
sch. 1:50

bulldozers en andere genievoertuigen. De laadvloer kan aan beide zijden met ongeveer 30 cm. worden verbreed, zodat het ook mogelijk zal zijn om b.v. een M109 te transporteren. Ook is hij geschikt voor het vervoer van een 20 voets ISO container.

Ook zijn er bij Werklust B.V. in Apeldoorn nieuwe wielladers van het type WG35B besteld. Het gaat om 141 stuks, zij worden afgeleverd met de volgende bijbehorende attributen: hijsarm, puinvork, laadschop en een palletvork. Door de veelzijdige inzetmogelijkheid zal hij diverse bestaande voertuigen gaan vervangen.

- - - - -

De MARMON HERRINGTON tanks in koloniale dienst door Hans Heesakkers

Eind dertiger jaren kwam de Nederlands Oost-Indische legerleiding tot de conclusie dat het Koninklijk Nederlands Indisch Leger een aanval op de archipel, ondernomen door een vreemde mogendheid, niet zou kunnen weerstaan.

Nu was de internationale situatie dusdanig verslechterd dat een dergelijke aanval niet langer uitgesloten werd geacht. Met spoed werd er dan ook gezocht naar de oplossing om een dergelijke aanval het hoofd te bieden.

In 1940 kwam het antwoord in de vorm van het zgn. "brigade-plan". Het KNIL zou na een grondige reorganisatie op Java bestaan uit zo'n vier tot zes brigades. Deze zouden elk circa 5000 man sterk moeten worden en bestaan uit gemotoriseerde infanterie-, artillerie- en cavalerie-eenheden, aangevuld met de benodigde ondersteunende en logistieke eenheden.

Dat hiervoor een enorme hoeveelheid materiaal nodig was lijkt duidelijk. Waar men dit zou halen was een probleem. De oude bekende leveranciers in Europa konden door de oorlog niet leveren. Daarom werd de blik naar de Verenigde Staten gewend. De Amerikaanse regeringsinstanties konden niets leveren daar zij volop bezig waren hun eigen strijdkrachten uit te rusten. Daarom werd gezocht naar een commerciële wapenleverancier.

Dat men naast de vele benodigde voertuigen alleen al zo'n 600 tanks nodig zou hebben betekende dat de gezochte leverancier niet alleen kennis maar ook capaciteit moest bezitten om in aanmerking te komen. Nu had men enige jaren eerder contacten gehad met de firma Marmon Herrington. Deze firma had reeds eerder enkele rupstractoren aan het KNIL geleverd. Daarnaast had men pantserwagens en militaire voertuigen geleverd aan de U.S.A. en Perzië (Iran).

De firma werd gevraagd of zij naast de benodigde voertuigen ook een lichte, een middelzware en een zware vechtwagen (tank) zou kunnen leveren. Marmon Herrington nam enkele van zijn eerder geproduceerde tanks (deze waren geba-

seerd op hun rupstractoren) en ontwierp hieruit uiteindelijk drie nieuwe tanks:

- CTLS 4TA(Y)/4TAC, gebaseerd op de oudere CTL tank;
- CTMS 1TBI Dutch Three Man Tank
- MTLs 1GI4 Dutch Four Man Tank, afgeleid van de CTMS 1TBI

De tanks werden vooraf betaald en zouden vanaf mei 1941 worden afgeleverd. Helaas!!! Slechts 25 tanks van alle drie de versies tezamen zijn nog net voor de Japanse inval afgeleverd aan Nederlands Oost-Indië. Van deze partij zijn er slechts zeven, alle van het type CTLS, operationeel ingezet in de strijd tegen de Japanners. Samen met de Vickers Carden Loyd tanks vochten zij bij de Mobiele Eenheid op Java.

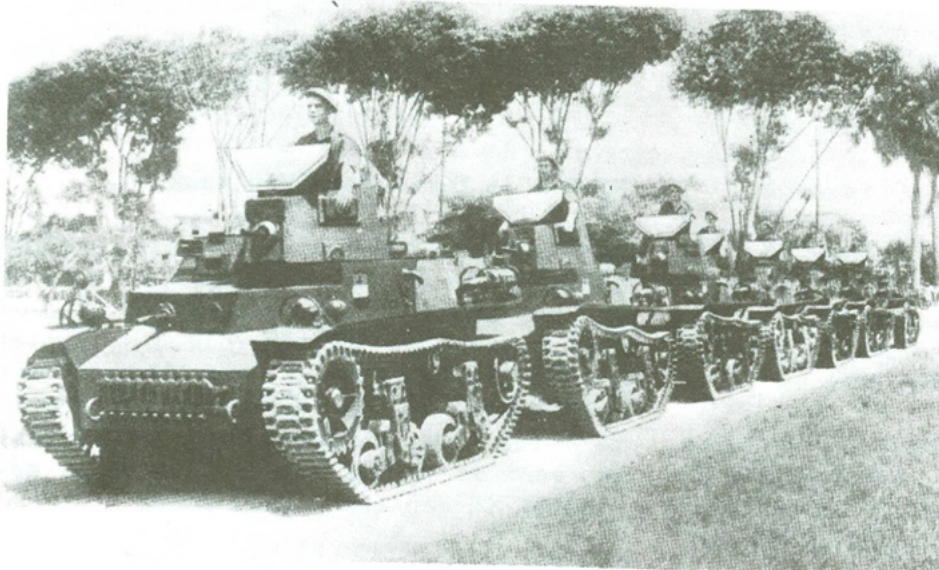
Deze Mobiele Eenheid was als volgt georganiseerd:

- Eskadron Vechtwagens:
 - . 17 tanks Vickers Carden Loyd
 - . 4 tanks CTLS 4TA Marmon Herrington
- Compagnie Pantser Infanterie:
 - . 3 secties à 50 man infanterie
 - . 16 Overvalwagens Type B
- Verkenningseenheid:
 - . 3 Marmon Herrington Mk.III MFF, 4x4
 - . 1 M3A1 White Scoutcar, 4x4
- Sectie Gemotoriseerde PAG:
 - . ? Böhler M35 47 mm antitankkanonnen op truck
- Sectie artillerie:
 - . 4 Bofors 7,5 cm L30 Berg

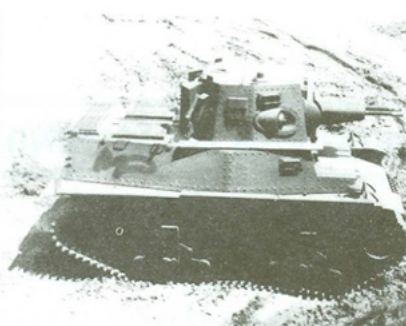
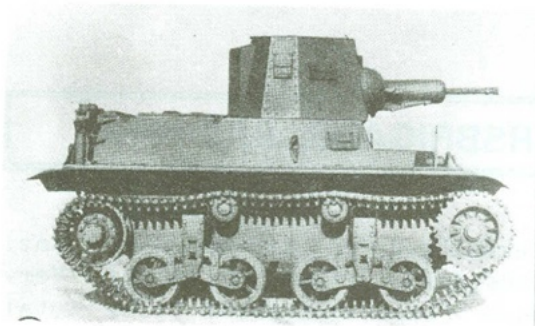
Na de capitulatie van Nederlands Oost-Indië is er nog een partij tanks geleverd aan Nederlands West-Indië (Suriname en de Antillen). De tanks werden be-mand door de daar aanwezige mariniers. In totaal zijn er aan de West geleverd:

- 26 CTLS 4TA
- 28 CTMS 1TBI
- 20 MTLs 1GI4

In Suriname vormden zij het Bataljon Vechtwagens van de gemengde gemotoriseerde brigade. Deze brigade zou volgens de plannen uit 1941 moeten bestaan

Amerikaanse tanks, waarvan er een aantal werd geleverd aan o.a. Suriname tijdens W.O.II. Boven een aantal lichte 2-mans Marmon Herrington CTLS 4TA of 7½ ton tanks. Onder links de lichte 4-mans Marmon Herrington CTMS 1TB1 of 13 ton tank, rechts de middelzware 4-mans Marmon Herrington MTL5 1G 14 of 22 ton tank. De foto van de met mariniers bemande 7½ ton tanks is genomen in Suriname. Dit tanktype — in de V.S. gebruikt als de T16 — had een versie met linksgeplaatste en een versie met rechtsgeplaatste toren. Als hoofdbewapening had de 13 ton tank 1 x 37 mm kanon. De hoofdbewapening van de daar veel op lijkende 22 ton tank bestond uit 2 x 37 mm kanonnen met parallel gemonteerde lopen.

uit:

- de Expeditionaire Macht:
 - . 1 bat. infanterie, ± 850 man
 - . 3 comp. fuseliers
 - . 1 comp. zware infanteriewapens
- de Territoriale troepen:
 - . 1 bat. bewakingstroepen, ± 1100 man
 - . mobiele colonne:
 - . 1 comp. vechtwagens
 - . 1 comp. gemot. infanterie, 375 man
- de Kustartillerie:
 - . 1 batt. (3 st) US 4 inch (100 mm)
 - . 1 batt. (6 st) US 6 inch (150 mm)
 - . 225 man
- de Radiodienst
 - . ± 130 man
- de Subsistenten compagnie
 - . logistieke eenheid
- het Korps Stads- en Landwachten
 - . 650 man
- het Vrouwen Hulp Korps
 - . 220 vrouwen.

Van de hiervoor benodigde 4885 mannen was er in augustus 1942 slechts 1941 man beschikbaar, hierbij niet inbegrepen de 677 man US Army en 323 man Army Airforce.

De tanks hadden regelmatig technische problemen zoals motorstoringen, de bevestiging van de pantsering en bewapening en het loopwerk. Waarschijnlijk was dit groten-deels te wijten aan de omstandigheden waarin men probeerde de voertuigen zo goed mogelijk te onderhouden, vaak zonder goede faciliteiten.

Op 14 februari 1945 werd besloten de tanks als schroot te verkopen. Door de acties in Oost-Indië werd in 1946 besloten een aantal CTLS 4TA tanks daar naartoe te verschepen. Ze zijn daar echter niet gebruikt.

Met deze terugkeer naar de oorspronkelijke koper/gebruiker eindigt het leven van de Marmon Herrington Vechtwagen.

Technische informatie betreffende de Marmon Herrington tanks:

CTLS 4TA(Y) en 4TAC

Gebouwd in 1941 voor export naar Nederland Oost-Indië en China. Na capitulatie van N.O.I. 26 stuks naar Nederlands West-Indië en 240 stuks overgenomen door het U.S. War Department. Aldaar in gebruik genomen als de T-16 Light Tank en gebruikt voor trainingen. De CTLS was gebaseerd op de CTL-versie.

De 4TAC heeft de besturing links en een rechts geplaatste toren, bij de 4TA(Y) is de toren links geplaatst en de besturing rechts.

lxbxh : 3,51 x 2,08 x 2,11 meter
 motor : Hercules 6 cil., benzine, watergekoeld, 124 pk.
 gewicht : 7627 kg.
 bemanning : 2
 snelheid : 50 km/uur
 bewapening : 1 mitr. Browning .30 (7,62 mm) in toren en 1 à 2 in de romp.

CTMS 1TBI Dutch Three Man tank

Dit is de gemodificeerde en vergrote versie van de CTM-3BD. Behalve aan Nederlands Indië is dit type ook geleverd aan Ecuador, Cuba, Guatemala en Mexico.

lxbxh : 4,21 x 2,34 x 2,49 meter
 motor : Hercules RLXD, 6 cil., 152 pk, benzine, watergekoeld.
 gewicht : 11350 kg.
 bemanning : 3
 snelheid : 40 km/uur
 actieradius: 440 km
 tankinhoud : 222 liter

bewapening : 37 mm kanon in de toren, 2 à 3 Browning .30 mitrailleurs in de romp.

MTLS 1GI4 Dutch Four Man tank

Dit is de grootste tank ooit gebouwd door Marmon Herrington. Hij is afgeleid van de CTMS 1TBI.

Als extra mogelijkheid had hij achter op het torendak een mitrailleur tegen luchtdoelen en een dubbelloops kanon in de toren. Verder was aan de rechterzijde van de toren een mitrailleur geplaatst in een zgn. "ball-mount".

lxbxh : 4,91 x 2,66 x 2,80 meter
 motor : Hercules, 6 cil., 240 pk, benzine, watergekoeld.
 gewicht : ?? kg.
 bemanning : 4
 snelheid : 41,8 km/uur
 bewapening : -2- 37 mm kanonnen in de toren, -2- .30 mitrailleurs in de toren en -2- in de romp.

DE PANTSERJEEP VAN DE MARINIERSBRIGADE, JULI 1949

De tweede politionele actie was zowel voor de marinier als voor het motortransport een ware slijtageslag. Dagen lang liepen de mariniers door regen en modder naar hun gevechtsdoelen. Het motortransport moest door de slechte toestand van de wegen vaak achterblijven. Stukken weg waren afgegraven, veel tankkuilen, de regen en de modder deden de rest. Het hoognodige transport, met onder andere munitie, werd met lange kabels door tanks en amfibievoertuigen door de modder gesleept. De mannen van de MotortransportCompagnie (MOCO) zwoegen dag en nacht om het transport operationeel te houden en, zo goed en zo kwaad als het ging, lukte dat ook.

Na maart 1949 werd het wat rustiger voor de MOCO-mannen. Er kon in de avonden rustig een biertje worden gedronken en over van alles en nog wat worden gepraat. Zo werd op een avond het idee geboren in de vrije uren een pantserjeep te bouwen. Na veel praten en ideeën uitwisselen werden de plannen concreter. Er werden schetsen gemaakt,

toen tekeningen en berekeningen, enz. enz. Onderdelen waren er genoeg. Verschillende jeeps en trucks waren total loss, in een verlaten suikerfabriek lagen nog zeer bruikbare U-balken en ergens in een kampong vonden ze een totaal gesloopte pantserauto uit de voor-oorlogse tijd. Die pantserplaten hadden ze nodig. Met snijbranders werden de benodigde stukken afgesneden en naar de MOCO-werkplaats te Babat vervoerd.

Het werd een verlengde jeep, met twee aangedreven achterassen, een jeepmotor + versnellingsbak + een zelf ontworpen reductiebak. Aan de voorzijde kwamen verzwaarde jeep-veren, aan de achterzijde een gedeelte GMC-vering. De rembekrachtiging was ook afkomstig van een GMC.

Hele nachten werd er aan gewerkt, onder de bezielende leiding van adjudant Willem Ouweneel. Begin juli was het voertuig klaar, bijna 3 ton aan gewicht. Er werden profritten gemaakt en toen die

bevredigend waren verlopen ging een groepje mannen van het MOCO onder leiding van Willem Ouweneel op weg naar Modjokerto, het bataljons hoofdkwartier van het Amfibisch Bataljon, waar overste Rikers commandant van was. Willem Ouweneel reed de pantserjeep tot voor de kamer van de commandant, meldde zich, vertelde wat zijn mannen hadden gemaakt en vroeg de overste of hij de pantserjeep in ontvangst wilde nemen. Overste Rikers stond er op eerst een proefrit te maken en liet zich door Modjokerto rijden. Hij was er zeer van onder de indruk en verzocht zijn commandant Stafco, de kapitein de marini-

ers Dunki Jacobs, de pantserjeep in zijn transportsectie op te nemen.

Operationeel was de jeep natuurlijk te zwaar en voor terreinrijden had hij een veel te lichte motor. Voor stadspatrouilles was hij echter wel geschikt. Met zijn bewapening van vier .30 mitrailleurs, vier mitraillisten, twee helpers, een chauffeur en een hulphauffeur was het een klein rijdend fort met een formidabele vuurkracht.

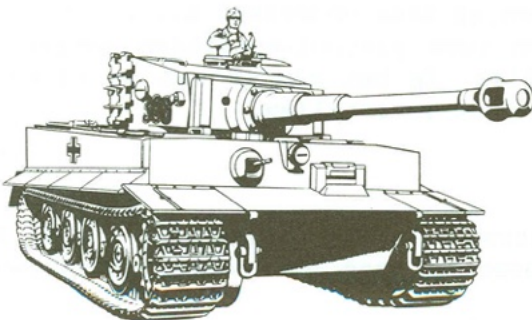
Het voertuig is enige tijd met succes gebruikt, het is niet bekend wat er daarna mee gebeurd is.

Bron: Contact Oud Mariniers. Met dank aan J. Jonker!

VOOR AL UW MILITAIRE BOUWDOZEN

RUIME KOLLEKTIE VAN -TAMIYA- ITALERI-FRANCOIS VERLINDEN

Plein 1960 Amstelveen
Galerij 68b - 1181 ZP Amstelveen
Telefoon 020-456571
Geopend van maandag-middag t/mzaterdag
donderdag-avond = koopavond

BOUWVERSLAG VAN DE PORSCHE TYPE 205 "MAUS" VAN DRAGON

door HAN ADEMA.

TECHNISCHE GEGEVENS

Gebouwd bij: ALkett te Rühleben	Bemanning : 6 man
Bouwjaar : 1942 t/m 1944	Breedte rupsband: 1100 mm
Aantal gebouwd: 2 (3 in aanbouw)	Versnellingsbak : 2 vooruit, 2 achteruit
Gewicht : 188 ton	Snelheid (max) : 20 km/uur
Lengte : 9,034 m (zonder kanon)	Bodemvrijheid : voorkant 200/240 mm
Breedte : 3,670 m	zijkanten 180/200 mm
Hoogte : 3,630 m	achterkant 160/200 mm
Motor : 12 cil. V Daimler Benz MB	Bewapening: 1 x 12,8 cm KwK 44(68)
(watergekoeld), 1080 pk	1 x 7,5 cm KwK 44
Verbruik: op de weg 1400 liter per 100 km, in terrein 3100 liter per 100 km	1 x MG 34 151/20
	Brandstofvoorraad: 2700 liter in de tank zelf, 1500 liter in de extra brandstof-tank.

DE "MAUS" ALS MODEL

Aantal onderdelen : 184
 Kleur plastic : licht grijs
 Rupsbanden : deels enkele schakels, deels drie schakels aaneen (bespaart een hoop tijd bij de montage)
 Passing onderdelen: goed, bijna geen nabewerking nodig
 Maten t.o.v. het origineel: goed (voor zover na te gaan), Dragon heeft de maten genomen van het in Rusland terug gevonden voertuig.
 Bouwtekening en
 instructies: de tekeningen en instructies zijn op zich duidelijk, *maar de volgorde van het bouwen is niet goed aangegeven. Zie verder in de tekst.*

GEVONDEN FOUTEN AAN HET MODEL:

Dat zijn er gelukkig niet zoveel als bij de eerste van deze serie, de "Nashorn", en ze kunnen snel worden verholpen.

- . twee gaten boren in de romp B, ter hoogte van de twee sleepogen aan de voorzijde (zie deksel van de doos);
- . de hendel van onderdeel F5 vervangen door een andere, die iets van de torenwand is afgebogen;
- . aan de achterkant van rompdeel B zijn twee sleepogen vergeten. Deze moeten op het buiteneinde van het laagste deel van de romp komen, dus links en rechts van onderdeel E22 (voor de juiste vorm zie foto's);
- . twee leidingen voor de koplampen (zie deksel van de doos);
- . een benzineleiding aanbrengen van de extra benzinetank naar de romp. Op de extra tank komt de leiding precies rechts van het midden uit, tussen de eerste en de tweede ribbel, daar waar de pijl op de tekening naar onderdeel E11 wijst;
- . aan de beide zijkanten van de toren waren twee pistool-openingen aangebracht. Deze zijn bij het model wat kaal uitgevallen. In het midden van de cirkel een rond plaatje aanbrengen dat de afsluitstop moet voorstellen.

HET INSTRUCTIEBLAD

De tekeningen zijn duidelijk, de schilderinstructies zijn matig omdat alleen Gunze Sangyo en Italeri kleurnummers zijn aangegeven en lang niet alle onderdelen van een kleuraanduiding zijn voorzien.

De bouwvolgorde van de instructietekening klopt niet!!. Wie volgens deze bouwteke-

ningen de stappen 1 t/m 8 bouwt, krijgt problemen met de wielen en hun ophanging. De volgorde moet zijn: stap 1 is o.k.; stap 2 alleen E10, E23 en beide voor- en achterwielen (E25, E26 en E27, E28); stap 3 is weer o.k.; stap 4 alleen tijdelijk (met plakband) deel A op B aanbrengen, evenals de onderdelen E1 en E2. Nu kunnen de wielen op hun plaats worden gehangen, *maar alleen lijm aanbrengen op onderdeel D8, dat tegen rompdeel B wordt gemonteerd!* Dit goed laten drogen en er voor zorgen dat alle wielophangingen op een lijn staan. Dan de onderdelen B, E1 en E2 weer verwijderen en nu kan met de rupsbanden aanbrengen. Ik heb de bovenste vier delen van de rupsband weggelaten omdat ze toch niet te zien zijn (4 x D1).

Dan kan onderdeel A vast worden gemonteerd en kan men met de stappen 5, 6, 7 en 8 verder gaan.

Schilderinstruities: er is maar weinig bekend over de bij dit voertuig gebruikte camouflage. Op de beschikbare z/w foto's is wel heel duidelijk een camouflagepatroon te herkennen, maar het blijft een open vraag welke kleuren hiervoor zijn gebruikt. De illustratie op de doos is m.i. heel aannemelijk. Ook de twee kleuren tekeningen van Podzum Verlag zijn goed mogelijk, hoewel ik denk dat de strepen eerder groen geweest zullen zijn dan bruin.

De tekening is het instructieblad is niet goed. Het zijn duidelijk geen strak getrokken strepen, maar vaag uitlopende die met een verfspuit zijn aangebracht.

DECALS

Op geen enkele mij bekende foto van de Maus zijn kruisen te zien. Bekend is dat de twee bestaande voertuigen direct van het proefterrein in Böblingen naar het front zijn gereden, wat met slechts 20 km/uur niet ver weg kan zijn geweest. Er is op de foto's ook geen enkel ander herkenningsteken te bekennen, zoals pantsereenheid of legerkorps. De bijgevoegde decals zijn dus overbodig. Dat geldt al helemaal voor de "kill markings", omdat beide voertuigen door de eigen bemanningen onklaar zijn gemaakt toen ze in Russische handen dreigden te vallen.

LITERATUUR

- . Spezial Panzerfahrzeuge des Deutschen Heeres. Band 8 van de serie Militärfahrzeuge van Motor Buch Verlag. Schrijver: Walter J. Spielberger (tekst blz. 42 t/m 63, 49 z/w foto's + 20 tekeningen);
- . Panzerkampfwagen MAUS und andere Deutsche Panzerprojekte. Waffen Arsenal nr. 47, Podzun Pallas Verlag. Schrijver: Michael Sawodny (19 bldz. tekst, 40 z/w foto's + 10 tekeningen);
- . Panzerkampfwagen German Combat Tanks 1933/1945, Bellona. Schrijver: Chris Ellis (2 blz. tekst, 3 z/w foto's + 1 schaaltekening 1/76);
- . Encyclopedia of German Tanks of WW II, Arms & Armour Press. Schrijver: Peter Chamberlain (1 blz. tekst + 1 z/w foto);
- . 1/35 schaaltekeningen in Modell Fan 5/81 (er zitten enkele fouten in);
- . Modell Fan 7/93, enkele tips voor de bouw + 8 kleurenfoto's van het model + 6 z/w foto's van het originele voertuig zoals het in Rusland is teruggevonden.

NASCHRIFT BIJ DE M113A1 BRIDGELAYER

Ben Nagel en ik zouden graag in contact komen met andere TWENOTTERS die ook voertuigen uit de Vietnam-periode bouwen. Wij zouden het zeer op prijs stellen als je even belt op een van de volgende telefoonnummers: Marcel von Hobe [REDACTED] of Ben Nagel [REDACTED].

Dit verzoek is om te peilen hoeveel mensen binnen de vereniging Vietnam-bouwer zijn. We overwegen namelijk een dag te organiseren met als thema "Vietnam". Of misschien kunnen we elkaar helpen aan de toch al zo moeilijk verkrijgbare informatie over de voertuigen die in deze oorlog zijn gebruikt.

Marcel von Hobe

Nogmaals "AUNT JEMINA"

door Henk Timmermans

Er kwamen twee reacties op het artikel in de vorige TANK over "AUNT JEMINA". Ze kwamen van twee echte senior leden, waarvan er een, de heer J. Vink in Den Haag, Aunt Jemina persoonlijk gekend heeft en de ander, de heer J.L.A. de Grave, zijn sporen op modelbouw-technisch gebied ruimschoots heeft verdiend.

Het zijn allebei interessante en waardevolle aanvullingen op het artikel. Omdat ze elkaar gedeeltelijk overlappen hebben we er één nieuw, aanvullend artikel van gemaakt. We danken beide heren voor hun bijdrage!

De heer Vink diende tijdens WO2 in de 6e US Armored Division, die op 14 juli 1944 in Frankrijk op UTAH Beach aan land ging. Eind 1944 en begin 1945 heeft de divisie in de buurt van Nancy en Bastogne "Aunt Jemina" daadwerkelijk ingezet om mijnen te ruimen. Het is dus niet zo dat Aunt Jemina's ook in Italië zijn gebruikt.

De naam is niet afgeleid van een in die tijd bekend merk pannenkoekenmeel, maar is afkomstig van enkele Ordnance officieren die de schijven van de eerste versie (T1M3) op de grond zagen liggen. Deze schijven waren bruin van de roest en daardoor zagen zij een overeenkomst met de in de States bekende grote pannenkoeken ("zo groot als wagenwielen") die "Aunt Jemina's" worden genoemd.

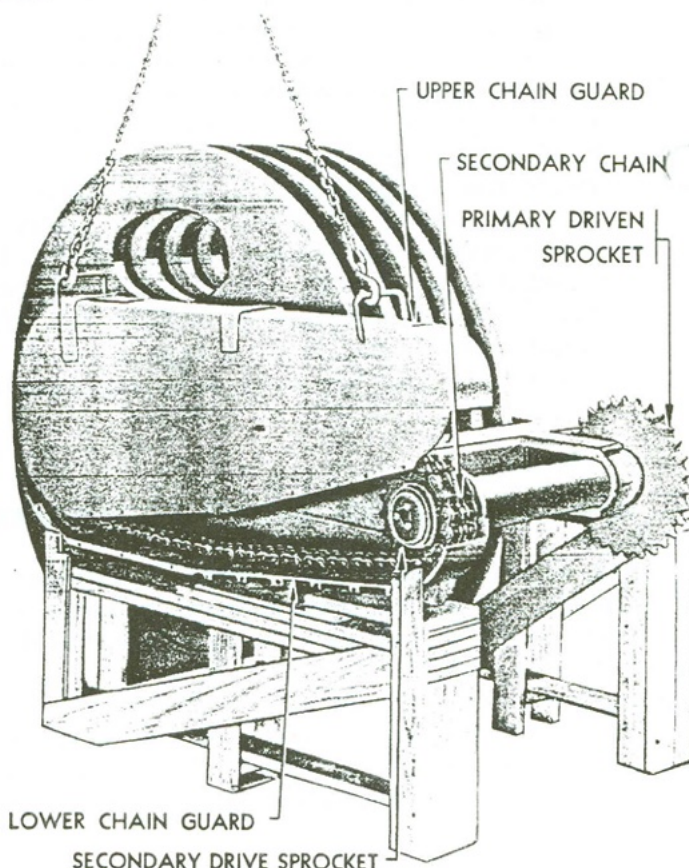
De Aunt Jemina was effectief. Zeer bruikbaar op harde wegen en zandwegen, matig op natte wegen en ondoelmatig in de modder. De rollen werden door exploderende mijnen nauwelijks beschadigd. Gezien het gewicht van de unit (58.000 pounds) moest er in het terrein soms een tweede tank meeduwen, vandaar de duwplaat aan de achterkant van de Sherman. Ook als de motor van de tank versleten was of in slechte staat verkeerde moest er worden meegeduwd.

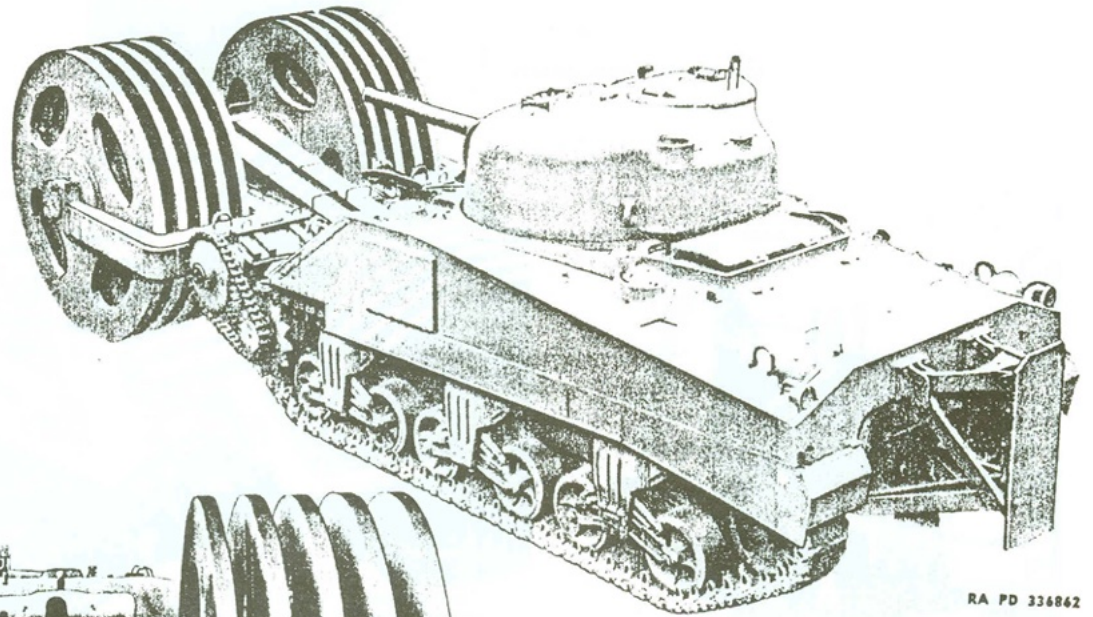
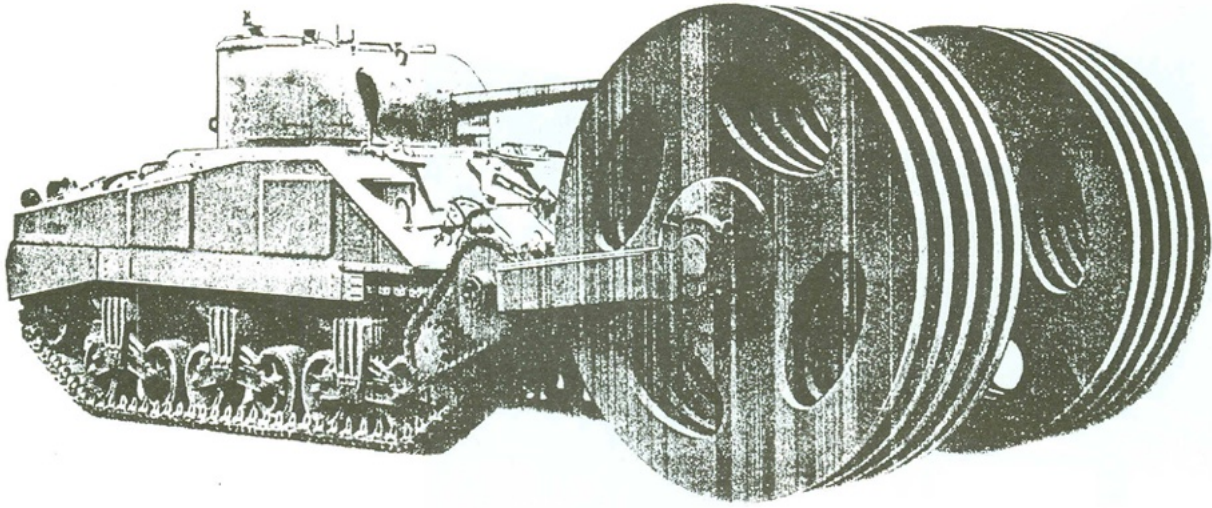
De rollen konden iets worden opgeheven om de wegdruk enigszins te verminderen, maar ze konden beslist niet los van de grond worden getild. Daarvoor waren ze veel te zwaar in verhouding tot het gewicht van de Sherman tank. Niet de rollen, maar de tank zou los komen van de grond!

De aandrijving en besturing ging via kettingen vanaf een kettingtandwiel, gemonteerd op de aandrijfwielen van de rupsband. Op bijgaande foto's, die afkomstig zijn uit TM 9-737 Mine Exploder T1E3, zijn de verschillende details goed te zien.

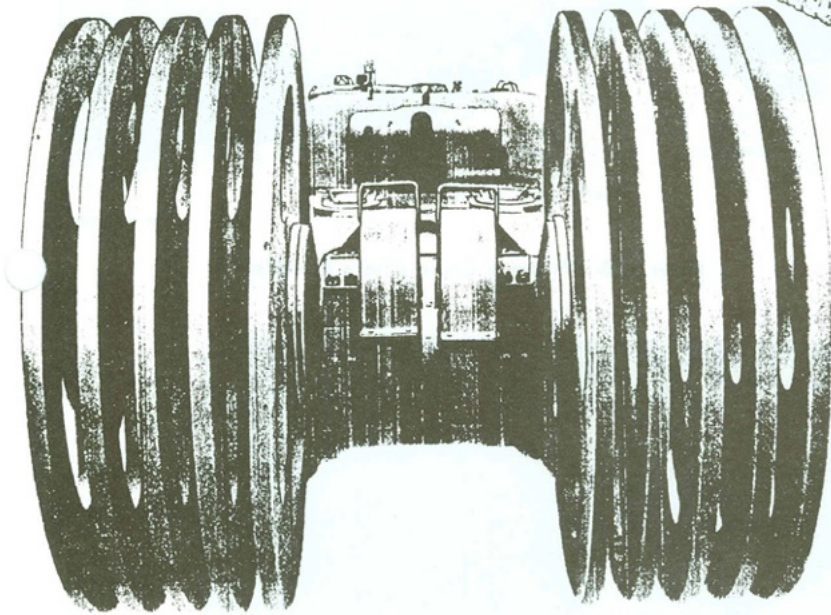
Modellen (aanvullingssets) voor de Aunt Jemina, alsmede voor andere Sherman-uitvoeringen zoals de BARV, Crab II Flail, ARMCR plow, CDL, Dozer Blade, Calliope rocket launcher, Earthworm, e.a. zijn verkrijgbaar bij "I-Corps Models Co", 3317 W.Bottsford Ave, GREENFIELD, WI 53221-2135, USA. Ook heeft deze firma een aantal andere modellen/aanvullingssets zoals SdKfz-7 "Diana", Ramtiger, Hetzer, M-274 Mechanical Mule, M113 "sandbag floor" e.d. De kwaliteit schijnt goed te zijn, de levertijd wisselt. Bij de redactie is een bestellijst met prijzen verkrijgbaar (gefrankeerde enveloppe meesturen).

Inmiddels heeft ook onze vriend François Verlinden de Aunt Jemina aan zijn assortiment toegevoegd. Ik heb hem inmiddels wel gekocht, maar nog niet gebouwd. De onderdelen zien er wel goed uit.

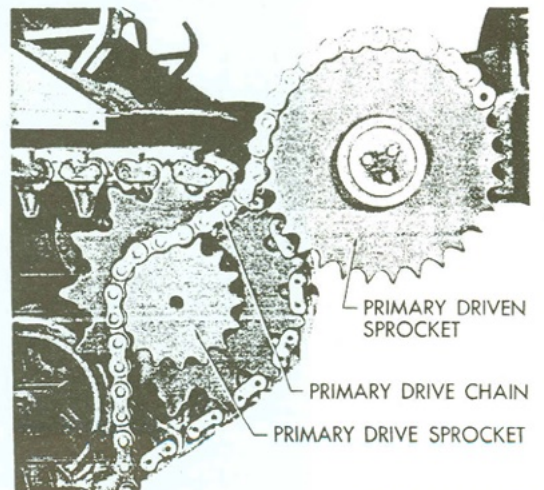

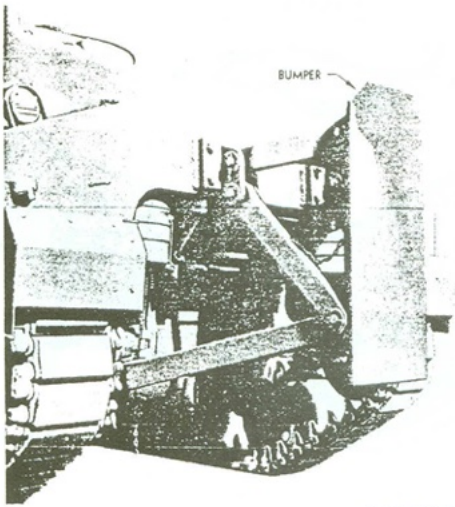
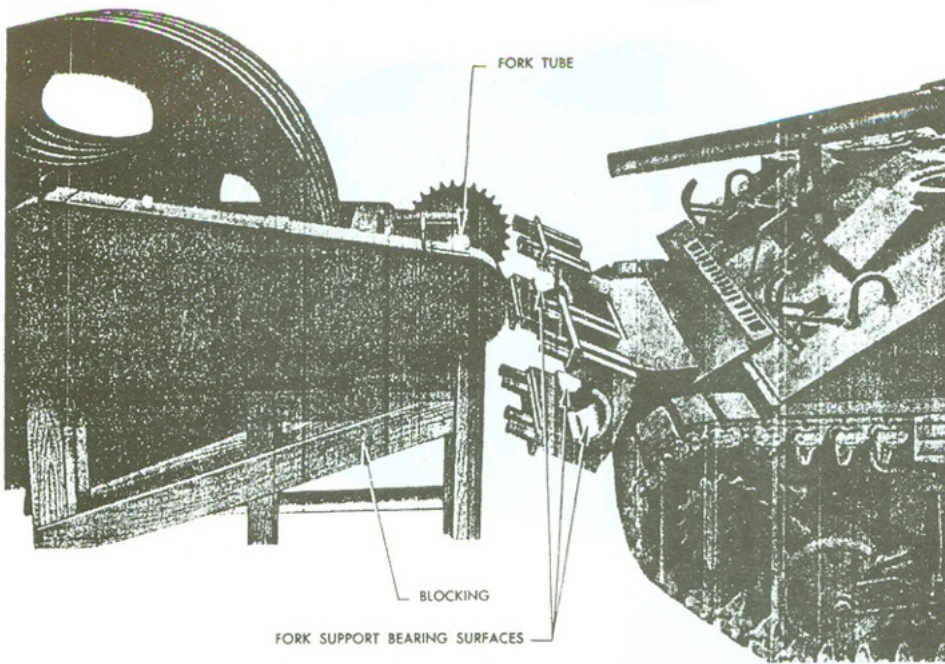
RA PD 336862

MINE EXPLODER T1E3

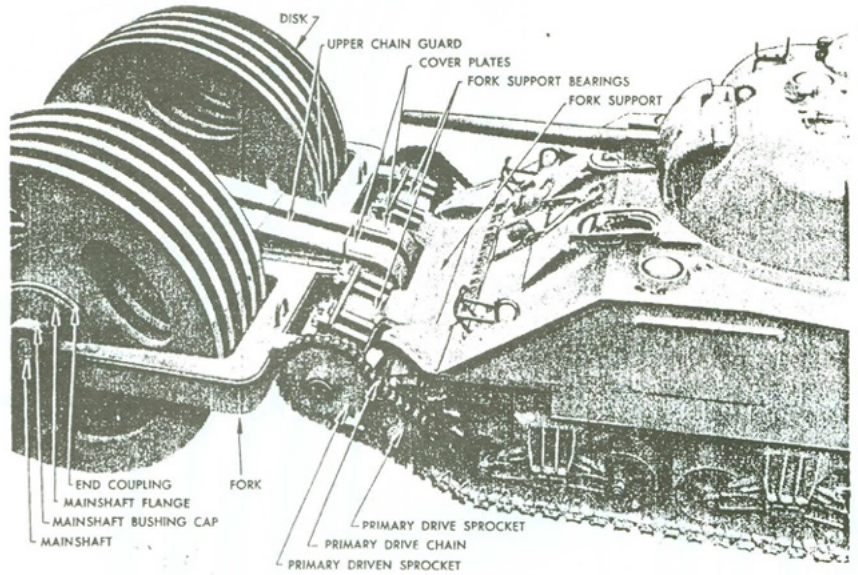

RA PD 336876

RA PD 336889

Figure 25—Bumper

RA PD 336884

Figure 20—Primary Drive Chain Installed

SOVJET 120 mm mortier Model 38 (12 cm GRANATWERFER 42 (378 r))

Deze bouwdoos van het Russische merk ZWEZDA werd onlangs door Italeri uitgebracht. Het is een 1:35 model van het Russische 120 mortier, dat in het begin van Ruslandveldtocht in grote getale door de Duitsers werd buitgemaakt.

Het bleek een "gat" in de Duitse markt te vullen. De Duitse Wehrmacht beschikte in 1940 slechts over 2 infanteriemortieren, t.w. de 5 cm. leichten Granatwerfer 36 (schootsbereik 50 - 450 m) en de 8 cm schweren Granatwerfer 34, met een schootsbereik van 60 tot 1900 meter.

Het Sovjet mortier schoot tot 6000 meter, wat dus een grote verbetering betekende. Het wapen bleek zo goed te zijn dat de Duitsers het zonder meer nabouwden. Alleen het richtvizier en de wielen werden gewijzigd. (referentie: Waffen Revue nr. 5, blz.723; copie op aanvraag bij mij verkrijgbaar, 13 blaadjes A4)

De bouwdoos geeft de mogelijkheid de mortier in transportstand of in vuurstand te bouwen. Vergelijkingen met foto's geven geen zichtbare verschillen. Helaas ontbreekt de munitiewagen waarin 20 granaten konden worden vervoerd. In Waffen revue staan echter twee duidelijke foto's van de Duitse Protze, zodat deze ook na te maken is.

De Duitse versie had twee soorten wielen met luchtbanden: de ene versie lijkt op de voorwielen van de Opel Blitz, doch deze zijn te groot. De wielen van de 3,7 cm PaK van Tamiya zijn echter ook te gebruiken (klinknagels van naaf halen, gaatje in velg wegwerken en een bolle naafkap op de naaf aanbrengen).

Het is ook mogelijk het Sovjetmodel 43 te maken. Het enige verschil zit namelijk in de terugstootdemper. Bij model 38 (bouwdoos) is deze dubbel uitgevoerd (onderdeel nr. 3), bij het Model 1943 was de demper enkelvoudig (buis \varnothing 2,6 mm, lang 17,4 mm).

N.B.: In het Museum "Orgza Polstriega" in Kolobrzeg in Polen staat een Model 43 met mondingsrem. In schaal 1:35 is de loop 4 mm verlengd en aan de zijkanten voorzien van 3 verticale luchtspleten; mogelijk een naoorlogse modificatie toen met zwaardere ladingen werd geschoten.

Al met al een bouwdoos die er zijn mag en ons verschillende mogelijkheden biedt.

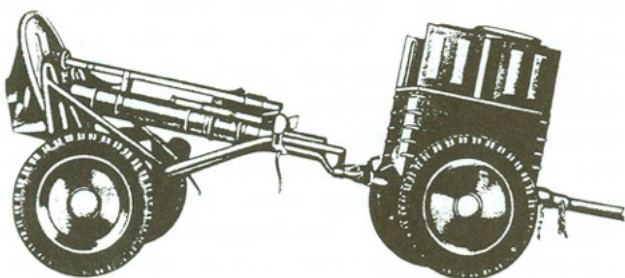

Bild 3: Werfer mit Protze und Fahrgestell in Fahrstellung

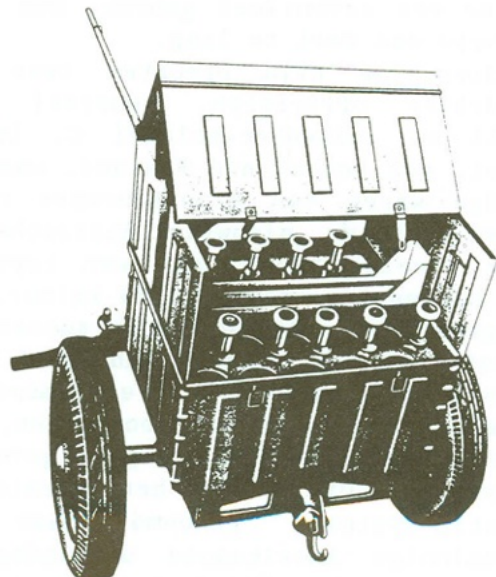

Bild 4: Protze mit Munition

DE CRUISER TANK STORY

De komst van de cruiser tank in het Britse leger, halverwege de jaren dertig, volgde op een periode waarin nagenoeg alle taken van de tank, behalve het uitvoeren van verkenningen, werden gedaan door de MEDIUM TANK. Deze raakte echter verouderd en bij het denken over zijn opvolging ontstonden twee verschillende meningen. Enerzijds wenste men een tank waarmee een onverwachte doorbraak door de vijandelijke linies kon worden uitgevoerd, waarbij het vooral op snelheid en beweeglijkheid aankwam en anderzijds werd directe infanterie-ondersteuning van groot belang geacht, waarbij vooral vijandelijke machinegeweernesten en artillerie uitgeschakeld moesten kunnen worden. De tank die dat moest doen, moest goed gepantserd zijn en daardoor een groot incasseringsvermogen hebben. Dat dit ten koste van de snelheid zou gaan, vond men niet belangrijk, omdat hij toch gebonden was aan het tempo van de infanterie.

Deze twee meningen deden in die tijd in meer landen opgang, zonder dat men zich er wezenlijk door liet beïnvloeden. In Engeland werden zij echter bepalend voor de gehele toekomstige tankontwikkeling.

De eerste twee tanks die er door beïnvloed werden, waren de A9 en A10. Beide waren ontworpen als goedkope, lichte medium (middelzware) tanks en beide werden geclassificeerd als cruiser tank (CRUISER TANK Mk.I en Mk.II). Maar ondanks een robuust onderstel vertoonden ze een essentieel gebrek: hun topsnelheid was veel te laag.

In diezelfde tijd brachten twee invloedrijke officieren, generaal A.P. Wavell en luitenant-kolonel G. le Q. Martel, een bezoek aan Rusland, waar ze getuige waren van grootscheepse oefeningen met de nieuwste Russische BT tanks (Snelle Tank), die een topsnelheid hadden van omstreeks 65 km/uur. Het geheim van dit Russische succes lag in het door hen gekozen onderstel. Dit bestond uit grote, van een massieve rubberen band voorziene loopwielen, die waren gemonteerd op lange, geveerde sleeparmen. Dit was het vernieuwde Christie-systeem, genoemd naar de eigenzinnige Amerikaanse uitvinder J. Walter Christie. Hij had het principe

in 1928 ontwikkeld en daarna jaren besteed aan pogingen zijn vinding aan de Amerikaanse regering te verkopen. Door een combinatie van factoren lukte dit niet en in 1930 had hij een van zijn proefmodellen verkocht aan Rusland.

Wavell, en vooral Martel, waren zeer onder de indruk van wat ze hadden gezien en oefenden grote druk uit op het War Office. Dit leidde in 1936 tot de aankoop van een originele Christie tank.

De romp voldeed niet aan de Britse eisen maar het onderstel bleek ideaal te zijn, vooral in combinatie met nog een Amerikaans product, de V12 Liberty vliegtuigmotor, die werd aangepast als tankmotor.

De contracten voor de productie van een serie tanks, gebaseerd op het Christie-ontwerp, gingen naar de Nuffield fabrieken. Het eerste type werd de A13 of CRUISER Mk.III. De verdere ontwikkelingen leidden tot de CRUISER Mk.V of COVENANTER (verbondene) en diens opvolger, de CRUSADER (kruisvaarder).

De andere stroming, die van de infanterietank, leidde tot een heel ander type tank, zwaar gepantserd en daardoor langzaam. Het eerste ontwerp, de MATILDA Mk.I, was in zijn totaliteit geen succes. Het enige sterke punt was de pantsering, die bij de gevechten in 1940 in Noord Frankrijk tegen bijna elk Duits anti-tankkanon bestand bleek te zijn. Een veel betere tank was de MATILDA Mk.II, die vooral in Noord-Afrika de bijnaam "Koningin van het slagveld" verwierf. De VALENTINE TANK was een goede opvolger en als laatste belangrijke infanterietank moet de CHURCHILL TANK genoemd worden. Na een lange ontwikkelingsperiode met veel problemen was dit toch een bruikbare tank geworden, die zijn faam voor een groot deel dankte aan zijn bruikbaarheid als basisvoertuig voor een scala pantservoertuigen voor speciale taken, waar de Britse 79ste Pantserdivisie mee was uitgerust.

Van de cruiser tank zijn meer verschillende typen ontwikkeld. Reeds in de zomer van 1940 was men tot de conclusie gekomen dat een geheel nieuwe tank nodig was, vooral met een zwaarder kanon

en een sterkere motor. Het universele Britse tankkanon, de 2-ponder (40 mm), was niet meer opgewassen tegen de zwaardere pantsering van de Duitse tanks.

Als tussenoplossing werd eerst nog de toren van de Crusader tank aangepast voor het 6-ponder kanon (57 mm). De definitieve oplossing zocht men in een nieuw ontwerp van de Nuffield fabrieken. Dit werd de A24 en eind januari 1941 werd groen licht gegeven voor de productie van zes proefmodellen. De bewapening bestond uit een 6-ponder kanon en twee Besa machinegeweren. De pantsering van de voorkant van de romp bedroeg 65 mm en van de voorkant van de toren zelfs 75 mm. De motor was wederom de beproefde Liberty motor. De tank zou CROMWELL genoemd worden.

Een paar weken daarna werd echter bekend gemaakt dat Rolls-Royce en Leyland Motors er in waren geslaagd de beroemde Rolls-Royce Merlin vliegtuigmotor geschikt te maken als tankmotor. Hij leverde een vermogen van 600 pk., wat een verbetering betekende van ca. 200 pk. ten opzichte van de laatste versie van de Liberty motor. Op 18 april 1941 besliste de Tank Board dat dit de nieuwe tankmotor zou worden en dat in principe alle nieuw te bouwen tanks met die motor moesten worden uitgerust.

Het zou echter nog geruime tijd duren voordat de Meteor motor, zoals de tankversie van de Merlin werd genoemd, in voldoende aantallen beschikbaar was en voordat er een geschikte tank omheen was ontworpen.

Eerst werd geprobeerd de Meteor motor in te passen in het A24-ontwerp, doch dit gaf zoveel problemen dat de Tank Board op 8 januari 1942 besloot hiervan af te zien en 500 A24's door Nuffield te laten bouwen conform de oorspronkelijke specificaties.

Het ontwerp voor een nieuwe zware cruiser tank, de A27, werd opgedragen aan de Birmingham Carriage and Wagon Company. Met de toepassing van de Meteor motor moest ook het probleem van een nieuwe versnellingsbak worden opgelost en moest de koeling aanzienlijk worden verbeterd. Dit lukte wonderwel en in februari en maart 1942 werd er in totaal 3500 km. proef gereden zonder dat zich noemenswaardige problemen voordeden.

Het grote knelpunt was de beschikbaarheid van voldoende Meteor motoren. Leyland had zich in 1941 uit het project losgemaakt en dus stond Rolls-Royce er alleen voor. Ze kregen echter later assistentie van Meadows en Rover, welke laatste na 1943 zelfs het leeuwedeel van de productie overnam. Een en ander leidde echter onvermijdelijk tot vertragingen en als gevolg daarvan besloot de Tank Board dat er ook wel een aantal A27's voorlopig met een Liberty motor kon worden uitgerust. Later zou die dan weer kunnen worden omgeruild voor een Meteor motor.

Voor de naamgeving betekende dit dat de A24 werd omgedoopt tot CAVALIER (ridder of ruiter), de A27 met Liberty motor werd de CENTAUR (paardmens of uitstekende ruiter) en de A27 met Meteor motor zou worden aangeduid als CROMWELL.

Tot op dat moment (augustus 1942) was als bewapening van de drie tanks het 6-ponder kanon voorzien, doch wederom had de praktijk de theorie ingehaald want op het moment dat de eerste tanks in gebruik werden genomen, was de 6-ponder van evenveel waarde tegen de Duitse tanks als de 2-ponder in 1941 was geweest.

Het Britse antwoord daarop was een wapen dat gelijkwaardig was aan het meest moderne Duitse kanon, de 88 mm. Het nieuwe Britse kanon was de 17-ponder, waarvan de afmetingen echter zodanig waren dat het absoluut niet in de Cromwell paste. Een aantal van deze tanks werd daarom aangepast en voorzien van een nieuwe toren met daarin het 17-ponder kanon. De naam werd CHALLENGER (uitdager)

Tegelijkertijd was er ook een nieuw 75 mm. kanon ontworpen, gebaseerd op het Amerikaanse 75 mm. kanon en geschikt voor de bestaande 6-ponder affuit. In december 1942 was besloten dat uiteindelijk alle Centaur en Cromwell tanks met dit kanon zouden worden uitgerust. De Cavalier, die toch slechts voor trainingsdoeleinden werd gebruikt, zou de 6-ponder houden. Door productievertragingen zouden echter ook veel Centaurs en Cromwells het met de 6-ponder moeten doen.

(wordt vervolgd).

MODELBOUW DE LANCIER

Herenstraat 74
2802 KJ GOUDA
Nederland
Tel.: (0) 1820 - 28185

Specialisten in militaire
modelbouw, boeken &
figuren

Als redakteur, was ik 1 september uitgenodigd om de opening bij te wonen van de nieuwe zaak van Rob de Jong in Gouda. Dus ik met een bloemetje naar Gouda. Binnen is er een toverfee aan het werk geweest, alles is overzichtelijk uitgestald links zijn er vitrine's en rechts schappen, de boekenhoek is achterin en links een hoekje als kantoor ingericht. Uit de fotoreportage blijkt wel hoe harmonieus alles is ingericht.

Wel ik denk dat ik je namens iedereen veel succes en goede zaken mag toewensen.

De Redactie.

Tot ziens in Gouda!

Rob de Jong.

Openingstijden: Woensdag tot en met vrijdag van 10.00 tot 18.00 - zaterdag van 10.00 tot 17.00. Donderdag koopavond van 19.00 tot 21.00.
Onze zeer uitgebreide postordercatalogus kunt u ontvangen door f 25,00 over te maken op giro: 60.81.081 of Rabobank: 11.69.37.211 t.n.v. R. de Jong.
Wilt u gebruik maken van onze postorderservice, dan zijn wij tevens 's-maandags telefonisch bereikbaar van 10.00 tot 17.00.